Զ· ՏԱՐԻ 1591 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 18 ԱՀԵԿԱՆ 4381 — Հ· Տ· 25 ԱՊՐԻԼ 1889 — Ն· Տ· 7 ՄԱՅԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ· 7 ՐԱՄԱԶԱՆ 1306 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ու ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	տարեկան գանձելով յառաջ	160
» »	վեցամսեայ »	80
» »	եռամսեայ »	40
Գաւառաց »	տարեկան »	200
» »	վեցամսեայ »	100
Օտար երկիրներէ	տարեկան ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ »	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 25 ԱՊՐԻԼ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Երէկ և նախընթաց օրը մեծ օրեր էին ի Փարիզ։

Կիւրակի տեղի ունեցաւ ի Վերսայլ ազգային մեծ հանդէս մը ի յիշատակ 1789ին երից գլխաւոր դասակարգութեանց (կղեր, ազնուականութիւն և ժողովուրդ) ներկայացուցիչներէն բաղկացեալ Ազգային մեծ Ժողովոյ բացման, որ ճշմարտապէս նոր դարագլուխ մը բացաւ Ֆրանսայի համար։

Երէկ ալ Արուեստահանդէսի պաշտօնական բացումը տեղի ունեցաւ։

Սպասելով որ սուրհանդակը բերէ այս հանդէսներու նկարագրութիւնն, ինչպէս հեռագիրն երէկ համառօտ տեղեկութիւն մը արդէն հաղորդեց, սա անհերքելի է թէ ֆրանսական ազգը մեծ թուական մը վայելուչ հանդիսութեամբ մը կը տօնէ։ Փարիզի Արուեստահանդէսն ամենէն գեղեցիկ հանդէսն է ի պատիւ 1789 թուականին, թէև այսօր իսկ Արուեստահանդէսին ամեն մասերն ամբողջացած և ամեն առարկայք զետեղուած չեն, բայց ֆրանսացի թէ օտարազգի ամեն դիտողաց միաձայն վկայութիւնն է թէ ցարդ կազմակերպեալ Արուեստահանդէսից ամենէն հարուստն և ամենէն շքեղն է արդի փարիզեան Արուեստահանդէսը։ Շաբաթ օր կ'ըսէինք որ թէպէտ ֆրանսական ազգն իր ամեն յառաջդիմութիւն 1789ի Յեղափոխութեան կամ Հանրապետութեան չի պարտիր, բայց այն մեծ թուական իրեն առջև յառաջդիմութեան մեծ դուռ մը բացած է, և ֆրանսական ազգը լաւագոյնս չի կրնար գնահատել 1789ի գործերն ու գործիչները բայց եթէ Նոր Ֆրանսայի յառաջդիմութեանց մէկ կատարեալ ցուցահանդէսը պարզելով։

Ազգային այս մեծ հանդիսութեան մէջ 1789 կ'որոշուի 1793 թուականէն. զի 1789 ի Յեղափոխութեան անմիջական արդիւնքն եղաւ Ֆրանսայի սահմանադրական միապետութիւն մը դառնալն։ Ազգն ընդունեց սահմանադրական սկզբանց կիրառութիւնը, բայց պահեց միապետական ձևն։ 1793, իր արքայասպան և եղբայրասպան ծայրայեղութեամբք, աւելի առաջ տարաւ քան շարունակեց 1789 ի շարժումն, և հետևապէս այս աւուր Ֆրանսա եթէ կը պարծի 1789 թուականին մեծ շարժմամբը, ցաւօք կը յիշէ 1793 ի բռնութիւններն, և այս մօտ Հանրապետութեան Նախագահն ևս իր կիրակի աւուր բանախօսութեամբ ցաւ յայտնեց Մեծ Յեղափոխութեան ծայրայեղութեանց համար։

Օտար Տէրութեանց ներկայացուցիչք չմասնակցեցան Վերսայլի հանդէսին, և երէկ ալ՝ Արուեստահանդէսի բացման օրը՝ բացակայ մնացին Փարիզէն իսկ, որովհետև հարիւր տարի յառաջ յեղափոխական Ֆրանսա պատերազմի բռնուած էր Եւրոպիոյ գըլխաւոր միապետութեանց հետ, և թէպէտ 1789 պահեց այն միապետն զոր 1793 ջնջեց, բայց այս երկու թուականք եւրոպեան միապետական կառավարութեանց համար մի և նոյն բանը կը նշանակեն։ Հետևապէս, միապետական այն ազատական երկիրներն անգամ որք ուղղակի կամ անուղղակի օգտուած են գաղափարաց մէջ մտած նոր հոսանքէն, ինչպէս Գերմանիա, Անգլիա, Աւստրիա, պաշտօնապէս չեն մասնակցիր Մեծ Յեղափոխութեան փառաւորման հանդէսին։ Նոյն սեպութեամբ զգուշացան նաև կառավարական ներկայացուցիչներ ունենալէ Արուեստահանդէսին մէջ։

⁂

Արուեստահանդէսին հետաքրքրաշարժ մասերէն մին է գաղթային բաժինն։

Հոն ի հանդէս կու գան ասիացի և ափրիկեցի բնիկներն բոլոր ֆրանսական գաղթականութեանց, իրենց յատուկ տեղական բնակարաններով, արհեստներով, զբաղումներով և զուարճութեան եղանակներով,

Այս բնակարաններն ալ իրենք չինուած են Փարիզցոց աչքին առջև. Օրինակի համար, Աննամցի նկարիչք մեծ վարպետութեամբ նկարած են աննամական բաժինը։ Սենեկալցի տասն մեկնակաղէնք կան հոն, բնիկ տեղակալի մը հրամանաց ներքև. Հնդիկ սիփայիներ. ուղտ սաքալով (մասակասքարցի) մեկնակաղէնք։ Աննամցի արհեստաւորաց թիւը պիտի հասնի 123ի։ Ասոնց մէջ կան 70 սայլապաններ, որք տեսակ մը առագաստաւոր կառք կը բանեցնեն մեծ ճարտարութեամբ։ Աննամցի և Թոնքինցի զինուորներէն զատ, պիտի երևին նաև Աննամցի 30 դերասանք և 20 պարուհիք։ Իշխան մը և մանտարին մը պիտի գտնուին Աննամի արքունիքէն. մանտարին մը և Թարգման մը Թոնքինէն. Քոչէնչինէ ևս բնիկ պաշտօնականներ և երևելիներ։ Սենեկալցւոց ամբողջ գիւղ մը՝ տեղական նիւթերով չինուած՝ պիտի գտնուի գաղթային բաժնին մէջ, իր բնակչօք, որք զբաղեալ պիտի լինին ո՛ր մին իր արհեստով, ո՛ր մին նուագածութեամբ։ Այս Սենեկալցւոց մէջ պիտի գտնուին դարբին մը, ոսկերչանք մը, երկու ոսկերիչներ, կօշկակար մը, հովիւ մը, ևն։ Հովիւն իրեն հօտ պիտի ունենայ բնիկ այծեր։ Օկուէ գետին վրայ նաւ բանեցնող Ասումաններ, Օքանտոներ իրենց նաւային ճարտարութիւնը պիտի ցուցնեն Սէն գետին վրայ։ Փարիզցիք թերևս առաջին և վերջին անգամ պիտի տեսնեն Կապոնի բնակիչներ, Աֆուրուներ, Լօանկոներ և Փահուիններ, այս վերջինք հաւանօրէն մարդակեր։

Բայց չենք կարծեր որ մարդակերութեան փորձեր ալ ընեն Արուեստահանդէսին գաղթային—կամ ուրիշ—բաժնին մէջ։

⁂

Երէկ, երկուշաբթի, Փարիզի Սակարանը, բոլոր դրամատունք և մեծ հաստատութիւնք, ինչպէս և համայն երկրին մէջ ամեն կարգի վարժարանք պիտի փակուէին ի պատիւ օրուան հանդիսին։

—Մայիս 1ին Էյֆէլեան Աշտարակին գագաթան վրայ հաստատեցաւ ելեկտրական փարոս մը, որ Ֆրանսայի եզերաց վրայ ցարդ հաստատուած փարոսներուն հզօրագոյնն է. Այս փարոս կապոյտ, սպիտակ և կարմիր լոյս պիտի տայ, ի յիշատակ եռագոյն դրօշին որ ընդունուեցաւ 1789ին։ Այս փարոս գիտական նպատակներու ևս պիտի ծառայէ։ Հետևեալ օրը նոյն Աշտարակին գագաթան վրայ զետեղեցան ելեկտրական երկու գործիք, որք լուսաճաճանչ սիւներով պիտի ողողեն զՓարիզ, և գիշերուան մթութեան մէջ տարօրինակ լոյսով մը պիտի լուսաւորեն ֆրանսական ոստանին մեծ յիշատակարանները։

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կը յիշուի թէ պլինճի շահադիտութեան մէջ ամենէն աւելի յաջողած սեղանաւորն էր Պ. Սըքրէթան, որ հոգին եղաւ Մետաղաց Ընկերութեան, որուն հետ ինք ալ սնանկացաւ։

Այս սնանկութեամբ Պ. Սըքրէթան կորսյ նախկին բոլոր շահածներն, և իր բովանդակ գոյք չի բաւեր գոյացեալ բացը գոցելու։ Իր հռչակաւոր պատկերաց թանգարանն, որուն համար քանի մը միլիոն ֆր. ծախք ըրած էր, անցեալ շաբթու աճուրդի դրուեցաւ Փարիզի մէջ, որոշմամբ դատական հաշուեհարդարին։

—Պ. Պ. Մոռօ և Մոնչիքուռ, հաշուեհարդարք Քոնթուառի, լուծեալ ընկերութեան պաշտօնարանն և պաշտօնէութիւնը մայիս 1 ին յանձնեցին Ֆրանսայի Դրամատան Նախկին կառավարիչ Պ. Տընորմանտիի, որ Նորակազմ Քոնթուառին Նախագահն է։ Այն օրուընէ սկսեալ կը գործէ նոր Քոնթուառը։ Մինչև 15 օր Նախկին Քոնթուառի բաժնետարք պիտի հրաւիրուին ստորագրել նոր Ընկերութեան բաժինները, քանի որ յայտ մասին առաջնութեան իրաւունք մը վերապահեալ է իրենց։

ՀԱԲԵՇԻՔ ԵՒ ՍՈՒՏԱՆՑԻՔ

Շատ խառնաշփոթ վիճակի մէջ է Վերին Նեղոսի հովիտն, ուր Մէհտիականք և Սէնուսիք մի կողմէ, Հաբէշք և Մէհտիականք միւս կողմէ կը պատերազմին, երբ Եգիպտացւոց և Մէհտիականաց միջև պատերազմը վերջ չէ գտած, և Անգլիացիք ամեն վայրկեան պատրաստ են զօրք ղրկել ի պաշտպանութիւն Կարմիր ծովու եզերաց կամ հարաւային Եգիպտոսի սահմանաց։

Ծանուցուեցաւ արդէն թէ Սէնուսիք յաղթած են Խարթումի ապստամբներուն։ Բայց կ'երևի թէ գրեթէ մի և նոյն ժամանակ Մէհտիին մարդիկն ալ յաղթած են Հաբէշներուն։

Իտալացի ուղևոր կոմս Անթոնէլլի, որ այժմ Շոայի եփիոպացի քրիստոնեայ թագաւորին քով կը գտնուի, սուրհանդակ մը ղրկելով ի Մասուա, ծանուցած է թէ Հաբէշաց թագաւորը մարտ 10ին ի Մէթէմմէ յարձակեցաւ Սուտանցւոց վրայ։ Երկու օր ետքը Սուտանցիք յարձակողական սկըսան, և ի պարտութիւն մատնեցին Յովհան թագաւորին բանակը։ Ճակատամարտին մէջ սպաննեցան Հաբէշաց թագաւորն և իր զօրավարներէն երկուքը, Ռաս Արէա և Ռաս Այլու։ Ռաս Միքայէլ Մակալա փախաւ, և Ռաս Ալուլա՝ սպարապետն՝ ի Թիկրէ։ Շոայի թագաւորն, որ երբեմն Յովհան թագաւորին հարկատու էր, ինքզինք Հաբէշաց թագաւոր հռչակել տուաւ՝ սպաննեալ վեհապետին եղբօրորդւոյն փոխարէն, և կը քալէ Ասուայի վրայ։ Հավասի Գործակալութիւնն երէկ սըխալ մը գործած էր՝ Հաբէշաց թագաւորին մահն ապրիլ 12ին տեղի ունեցած ծանուցանելով, մինչ մէկ ամիս առաջ էր, և եթէ այնպէս չլինէր, մինչև ցարդ չէր իմացուեր, քանի որ Մէթէմմէէ մինչև ծովեզր վեց շաբաթէն յառաջ լուր չի հասնիր։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Փառնէլեան դատաստանն, որ Սըր Ջարլզ Ռըսէլի պաշտպանողական ճառէն ետքն ընդհատուած էր, վերսկսաւ ապրիլ 30ին, հարցաքննութեամբ Պ. Փառնէլի, որ բացատրեց թէ ինչպէս գաղափար ունեցած էր ազգային իռլանտական անկախ կուսակցութիւն մը հիմնել Երեսփ. Ժողովոյն մէջ։ Մանրամասնօրէն բացատրեց նաև Հողային Դաշնակցութեան կազմակերպութիւնն, և հերքեց այն կարծիք թէ Իռլանտայի կամ Ամերիկայի մէջ ո՛ և է յարաբերութիւն ունեցեր է յեղափոխական կազմակերպութեանց հետ։ Պ. Փառնէլ սնդեց թէ իր քաղաքական գործողութիւն բացարձակապէս սահմանադրական էր, և Իռլանտայի բարւոյն համար ձեռնարկեալ։ Ժխտեց թէ մեղսակից է եղեր ո՛ և է դաւադրութեան մը, կամ ո՛ և է ոճիր քաջալերած և վարձատրած։ Արդարացուց կալուածական վարձքերը չվճարել տրամադրող յայտարարութիւնն, ըսելով թէ այդ միջոցաւ միայն կարելի էր այս պահուս ճընշում բանեցնել կառավարութեան վրայ։ Հերքեց նաև Ֆէնիքս Փարքի մարդասպաններուն հետ ո՛ և է համամտութիւն ունենալն։ Ինք այս ոճրին լուրը լրագրերէն իմացած էր։ Ոճրագործները չէր ճանչնար, և չէր գիտեր թէ Պրէնան և Էկան՝ իռլանտացի գործիչք՝ ի յարաբերութեան էին անոնց հետ։ Երբ 100 ոսկւոյ չէքը տըւաւ առ Պայրն իռլանտացին, չէր գիտեր թէ սա պէտք ունէր անգլիական հողէն փախչելու։

Պատասխանելով Թայմզի փաստաբան Սըր Ռ. Ուէպսթըրի հարցափորձերուն, Պ. Փառնէլ պնդեց թէ ինք միշտ մերժած է ոճրագործութիւնն և բռնութեան միջոցներն ի յաջողութիւն իռլանտական դատին, և ջատագոված է սոսկ օրինական միջոցներ, պահանջելով իր ազգակիցներէն որ իռլանտական դատին համար պայքարը սահմանադրական և օրինական կռուանին վրայ տեղի ունենայ միշտ։

⁂

Իռլանտայի պետական ատենադպիր (կամ Նախարար) Պ. Պալֆուռ մայիս 1ին բանախօսելով ի Մանչեսթըր, խոստովանեցաւ թէ Թայմզի կողմէ առ Պ. Փառնէլ վերագրուած նամակները չինծու են, թէև ծանրացաւ սա պարագային վրայ թէ այն չինծու նամակները չինողն ալ՝ Փիկոթ՝ երբեմն Պ. Փառնէլի կուսակից իռլանտացի մ'էր։ Պ. Պալֆուռ յարեց թէ այն չինծու նամակներէն զատ ուրիշ ծանր ամբաստանութիւնք եղած էին Պ. Փառնէլի դէմ, և Դատական Յանձնաժողովն անոնց վրայ որոշման մը չէ յանգած դեռ։ Նախարարը Փառնէլեան գործունէութիւնը պատասխանատու կը համարի իռլանտացի մշակներուն ու վարձակալներուն կրած չարեաց համար, և կը ծանուցանէ թէ Իռլանտայի Փոխարքայ Լորտ Լընտընտէրի երբ՝ երեք տարի յառաջ՝ Տըպլին իր պաշտօնին ձեռնարկեց, երկիրը բոլորովին խռովեալ գտաւ, մինչ՝ ի գործ դըրուած օրինական խստութեանց շնորհիւ՝ արդի կացութիւնը շատ բարւոքեալ է, և Փոխարքայն այժմ գոհ սըրտով կը հրաժարի պաշտօնէն։

⁂

Ծանուցինք թէ Էտինպուրկի քաղաքային խորհուրդը մեծամասնութեամբ որոշած է քաղաքացիութիւն տալ առ Պ. Փառնէլ։ Քաղաքապետն իր վէթօյով մերժեց այս որոշումն։ Կառավարական իշխանութեան և քաղաքային խորհրդոյն միջև ծագած այս գժտութեան վերջ տալու համար, խնդրոյն լուծումը թողուեցաւ Էտինպուրկի իբր 45,000 ընտրողներու, որոց կարծիքը խնդրուեցաւ թղթատարական քարտէսով. 49,005 քուէարկուներէն 17,808ն հաւանեցան քաղաքապետի վէթօյին։ Բայց Կլատսթոնեանք, որոց կը պատկանին Էտինպուրկի չորս երեսփոխանք, չմասնակցեցան այս «պօրէն» քուէարկութեան։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Հունգարիոյ կաթոլիկները չեն մասնակցիր կաթոլիկ Համաժողովին որ տեղի կ'ունենայ Վիէննայի մէջ, նախագահութեամբ Վիէննայի Արքեպիսկոպոսին և անդամակցութեամբ բազմաթիւ եկեղեցականաց և կաթոլիկ ազնուականաց։ Այս Համաժողովի մէջ, քրիստոնէական ինչ ինչ ճշմարտութեանց հետ, կը պաշտպանուին նաև Պապին քաղաքական իշխանութիւնն, և ուրիշ յետադիմական գաղափարներ որոց համամիտ չեն Հունգարիոյ ազատական կաթոլիկներն։ Օրինակի համար, Աւստրիոյ կաթոլիկներն հակառակ են աւստրիական-հունգարական Տէրութեան երկեակ դրութեան, և կը մերժեն սահմանադրական ազատութիւնները, զորս մաճառ Կաթոլիկները նոյնչափ ջերմապէս կը ջատագովեն որչափ ուրիշ կրօնից պատկանող Մաճառներ։ Ո՛չ մէկ մաճառ քաղաքագէտ ողջմտութեան դէմ կը համարի անդամակցիլ Համաժողովոյ մը, ուր ազատականութիւնը Տէրութեան համար վտանգ մը կը համարուի։ Նաև ի Հունգարիա Ազատ-Որմնադրութիւնն (Ֆրան-մասոնութիւնն) թոյլատրեալ է և կը յաջողի, առանց հակաքրիստոնէական բան մը համարուելու, մինչ Պապն և Վիէննայի Համաժողովը կը պախարակեն այս եղբայրակցութիւնը։ Աւստրիոյ կառավարութիւնն ևս մտահոգ է այս կաթոլիկ ժողովոյ նկատմամբ, որուն արտայայտած անդրալեռնական ոգին կրնայ դըպչիլ իտալական կառավարութեան և ազգին հետ Ֆրանց Յովսէփ Կայսեր կառավարութեան պահել փափաքած բարեկամական յարաբերութեանց։

Պապն հեռագրաւ մը օրհնեց Վիէննայի կաթոլիկ Համաժողովին աշխատութիւններն։

Ի Վիէննա և այլուր ազատամիտներ, կաթոլիկ կամ ոչ, մեծ գումարումներ կ'ընեն՝ բողոքելու համար կաթոլիկ Համաժողովոյն ջատագոված անդրալեռնական և հակազատական վարդապետութեանց դէմ։ Որովհետև Լիխթէնշթայն իշխանը կ'առաջարկէ հանրային վարժարանց վրայ կղերին իշխանութիւնն աւելցնել, ազատամիտք յատկապէս կը հերքեն այս գաղափար, զոր նուաստութիւն մը կը համարին ամեն պատուաւոր քաղաքացւոյ և ամեն պարտաճանաչ դաստիարակաց համար։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Իտալիա յեղափոխութեան ծնունդն է, բայց պաշտօնապէս չի մասնակցիր ֆրանսական յեղափոխութեան փառաւորման. որովհետև Աւստրիոյ և Գերմանիոյ հետ դաշնակից կը գտնուի։ Այս նկատում նշանակութիւն չունի Իտալիոյ ժողովրդական և յեղափոխական տարրերաց համար, որք ի Հռոմ ժողով մը գումարելով, որոշեցին մասնակցիլ ֆրանսական հանդիսին, իրենց կողմէ պատուիրակ մը ղրկելով ի Փարիզ։ Այս առթիւ ի Հռոմ և ուրիշ իտալեան քաղաքաց մէջ հրապարակախօսութիւնք եղան 1789 թուականին նշանակութեան վրայ, յորս համակրանօք խօսուեցաւ ֆրանսական Յեղափոխութեան ազատարար արդեանց վրայ։

ԼԻՒՔՍԵՄՊՈՒՐԿ

Խեղճ Նասաուի Դուքսն, որ փութացած էր Լիւքսեմպուրկ երթալ մեծաւ հանդիսիւ, արդէն այս աշխարհէս չուեալ համարելով Հոլլանտայ

— 55 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ՖԷՐՆԱՆՏ

—Տիկի՛ն, ըսաւ Ֆէրնանտ, իմ աւագ պարտականութեանցս մին կը համարիմ, և որոշած եմ չթերանալ բնաւ անոր մէջ, հրաժարիլ իմ հայրական անունէս և միշտ դիտել այն հեռաւորութիւնն որ կը բաժնէ զիս աւելի բարեբաստիկ ժամանակներու մէջ ծնած անձերէս։

—Աւելի երջանիկ ժամանակներու վըրայ ինչո՞ւ կը խօսիք, սիրելիս. և ի՞նչ կը պակսի ձեզ, ըսէ՛ք խնդրեմ, երջանիկ ըլլալու համար։ Ձիեր ունիք, կառքեր ունիք, տան ծախք մը որ տարեկան յիսուն հազար ոսկի եկամուտ ենթադրել կու տայ. փառաւոր բնակարան մը, ինչպէս կ'ապահովեն ինծի, Սէն-Նիքօլա փողոցին մէջ, Բարիզու ամէնէն փառաւոր թաղերէ միոյն մէջ, իրաւ է թէ ո՛չ այնքան ազնուապետական. ի՞նչ ընենք, սիրելիս, հարուստ մարդոց թաղն է այն։ Ես Սէն-Ժէրմէն արուարձանը կը բնակիմ. բայց ես սնանկացեալ եմ, որ տխուր փոխարինութիւն մըն է։

Ֆէրնանտ չպատասխանեց բնաւ, բայց զգաց որ սարսուռ մը կը պատէր իր բոլոր մարմինը, տեսնելով որ տիկին տը Նէօյեի յաջողած էր արդէն իր հասցէն իմանալ. զայն իր տունն ընդունելու հարկին մէջ կը գտնուէր և կ'իմանէր թէ անոր առաջին այցելութենէն՝ ոչինչ պիտի կարենար ծածկել անկից։

—Սիրելիս, ըսաւ Քլօթիլտ տեսնելով որ իր ազգականուհւոյն խօսքերը որքան կը նեղէին զՖէրնանտ, գիտէք որ այս իրիկուն Մօրիսի սենեակը պիտի հաւաքուինք նուագելու համար. գուցէ տիկին տը Պառթէլ եւ Պ. տը Մօնժիռօ այս պահուս մեզ կ'սպասեն անդ։

—Կը սխալիք. անոնք վիճաբանութեան բռնուած են սրահին մէջ։

—Վիճաբանութեա՞ն բռնուած են, կրկնեց Քլօթիլտ ծիծաղելով եւ միշտ խօսակցութիւնը Ֆէրնանտի վրայէն հեռացնելու համար. ի՞նչ բանի վրայ կը վիճաբանին տեսնենք։

—Ես ի՞նչ գիտնամ. Պ. տը Մօնժիռօն կ'ուզէր դուրս ելնել, թերեւս ինծի նման զձեզ փնտռելու նպատակաւ, վասն զի ձեր բացակայութիւնն ուշադրութեան առնուած էր, սակայն տիկին տը Պառթէլ կեցուց զնա այն վայրկենին յորում խոյս կու տար, առարկելով թէ երեկոյեան օդը զով ըլլալով դուրս ելնելը կրնար վտանգաւոր ըլլալ։ Գիտէք թէ Պ. տը Մօնժիռօ որքա՛ն ալ տրամադիր է ըմբոստութեան, իր այդ կարգի բոլոր որոշումներն յօդս կը ցնդին երբ տիկին տը Պառթէլ «այսպէս կուզեմ» կ'ըսէ. ուստի Պ. տը Մօնժիռօ տեղը նստաւ ծպտելով, առանց իր սրտնեղութիւնն յայտնելու։

Պ. տը Մօնժիռօի անձկութեանց այս նկարագիրը յիշեցուց Ֆէրնանտի թէ ատենակալին պտոյտ ընելու փափագը՝ պարզապէս իրեն հանդիպելու յոյսէն առաջ կու գար։ Եւ որովհետեւ մանկամարդ կինը պատճառ մը չունէր Պ. տը Մօնժիռօի չշնորհելու համար այն տեսակցութիւնը որում կը փափագէր, փորձեց՝ նորանցքին երկայնութեամբ յառաջանալով՝ հեռանալ եւ պարտէզ իջնել գաղտագողի. սակայն տիկին տը Նէօյեի ձեռքէն ճողոպրիլը դիւրին բան չէր։

—Այդտեղ ի՞նչ կ'ընես, սիրուն բարեկամուհիս, ըսաւ իրեն տիկին տը Նէօյեի. բայց միթէ այսօր ամեն մարդ պտտելու փափա՞գ ունի. Դուք պտտիլ կ'ուզէք, նոյնը կուզէ նաեւ Պ. տը Մօնժիռօ. Պ. Լէօն եւ Պ. Ֆապիէն արդէն իսկ կը շրջին, եւ, Աստուած մեզ չհամարի, ինծի այնպէս կու գայ թէ շրջելու ախտն ես ալ բռնուելու վրայ եմ. եթէ կ'ուզէք, մինչ Քլօթիլտ կ'երթայ տեսնել թէ Մօրիս պատրա՛ստ է զձեզ ընդունելու, ես ընկերանամ ձեզ։

—Տիկի՛ն, ըսաւ Ֆէրնանտ, հազար ներումն կը խնդրեմ ձեր առաջարկութիւնը չընդունելուս համար, որքան ալ սիրալիր ըլլայ այն. սակայն սպասուհիներուս հրաման մը ունիմ տալու, եւ եթէ կը ներէք, վայրկեան մը սրահին մէջ ձեզ միանալու պատիւը կ'ունենամ։

Եւ Ֆէրնանտ, թէեւ շարժումէ մը յետոյ որ խոնարհութեան մը կը նմանէր, հեռացաւ այնպիսի կերպարանքով մը որ ցոյց կու տար թէ տիկին տը Նէօյեի դժգոհ պիտի թողուր զինքն, իրեն ընկերանալով։

Այրին աչօքն անոր հետեւեցաւ մինչեւ որ դուռը գոցուեցաւ անոր վրայ։

—Իր սպասուհինե՛րը, մռմռաց, իր սպասուհինե՛րը, անհաւատալի է այս. տիկին Տիւքուտրէյ մը սպասուհիներ ունենայ, մինչդեռ ես․․․ Եւ երբ մտածեմ որ եթէ Պ. տը Նէօյեի իր բոլոր հարստութիւնը ցկեանս եկամուտի վերածած չըլլար, ես ալ իմ սպասուհիներս կ'ունենայի. հետաքրքիր եմ գիտնալ թէ ի՛նչ պիտի ըսէ իր սպասուհւոյն։

—Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ Քլօթիլտ. շատ կը վախնամ որ չըլլայ թէ իր կառքը պատրաստել տայ։

—Կառքը պատրաստե՞լ. Զըսի՞ք ինծի թէ գիշերն հոս պիտի անցունէ։

—Խոստացած էր, ըսաւ Քլօթիլտ, սակայն անտարակոյս այս առաւօտէն ի վեր լսած տաղտկալի խօսքերն իր կարծիքը փոխել տուած ըլլալու են։

—Տաղտկացուցիչ խօսքե՞ր. բայց այս տան մէջ ո՞վ է տիկին Տիւքուտրէյը ձանձրացունողը։ Ցաւամ թէ ինծի համար չէք ըսեր այդ խօսքը։

—Ո՛չ, տիկի՛ն, ըսաւ Քլօթիլտ, ճշմարիտն ըսելու համար ձեր հարցումները քիչ մը նեղացուցին զինքը։

—Շուարեցուցին ըսել կ'ուզէք անտարակոյս։ Բայց շատ պարզ է այդ, սիրելիս։ Ձեր տան մէջ գայրացական վաղեմի բարեկամուհւոյ մը կը հանդիպիմ. կ'իմանամ թէ ամուսնացած է, թէ տիկին Տիւքուտրէյ կը կոչուի. կ'ուզեմ գիտնալ թէ ո՛վ է Պ. Տիւքուտրէյ, ի՞նչ ըրած է, ընկերական ի՞նչ դիրք ունի. կարծեմ հոգածու հետաքրքրութիւն մըն է այս։ Եւ՝ երբ տը Մօրսէրֆ անունը թողուցի Պ. տը Նէօյեի անունը կրելու համար, հանդիպողին ըսի թէ ո՛վ էր Պ. տը Նէօյեի։ Այնպէս չէ՞, սիրելի պառաւուհիս։

Այս հարցումը կ'ուղղուէր տիկին տը Պառթէլի որ ներքնասենեակը կ'երթար ուր մտած էին այդ վայրկենին Քլօթիլտ եւ այրին։ Հարկ եղաւ որ տիկին տը Պառթէլ կանգ առնուր տիկին տը Նէօյեի պատասխանելու համար։

Իսկ Ֆէրնանտ, ինչպէս ըսինք, որոշած էր իր տաղտկալի բարեկամուհւոյն հետ տեսակցութիւնը խզել եւ պարտէզ իջած էր։ Բայց երբ մտեցաւ ծառուղւոյն որ կը տանէր այն տեղւոյն մօտ ուր սուրճ խմած էին, խօսակցութեան ձայներ եւ ոտից շշուկներ լսեց այդ ծառուղւոյն մէջ. Լէօնն ու Ֆապիէնն էին որք կը շրջէին։ Եւ որովհետեւ ինք պէտք չունէր երկու երիտասարդաց հանդիպելու, գոց ծառուղւոյ մը մէջ նետուեցաւ որ թուեցաւ իրեն թէ կողմնակի ճանբով մը, կ'առաջնորդէր դէպ ի եղրեւանիներու, այծեմերեւններու եւ եղեւնիներու պուրակն ուր անոյշ բուրումները մինչեւ իրեն կը հասցունէր գիշերուան զով սիւքը։

Ի սկզբան, Ֆէրնանտ արագաքայլ ընթացաւ, վասն զի կը խորշէր զինքը սըրտանց սիրող եւ հետեւաբար իրապէս տառապող խեղճ ծերունւոյն վշտաց վրայ։ Ուստի այդ վեհանձն զգացման դրդմամբ աճապարած էր։ Սակայն շատ չանցած պիտի գտնուէր այն մարդուն դէմ որում կը պատկանէր, և սա սոսկալի գաղափարը թէ ամօթալի սակարկութեամբ մը կը պատկանէր այդ մարդուն, սարսուռ մը ազդեց իրեն։ Ակամայ իր կամաց, քալուածքը մեղմացուց, և տարակոյսը՝ զոր դըժուարութիւնն ի բաց վանած էր պահ մը, հակառակեցաւ իր որոշման, որ ամէն ժամանակէ աւելի յամառ էր ու կատաղի։

Արդարև, Պ. տը Մօնժիռօի համար գաղտնիք մը չէր այլ ևս թէ Մօրիսի երկիւղալի հիւանդութեան շարժառիթը բուռն կիրք մըն էր զոր ընկերական ամեն օրէնք կը դատապարտէին։ Միթէ կոմսն իրաւունք չունէ՞ր իրեն յանդիմանութիւններ ուղղելու այն յուզման համար զոր յառաջ բերած էր այդ տան մէջ։ Պիտի հաւատա՞ր թէ ինք՝ Ֆէրնանտ՝ անտեղեակ էր Մօրիսի ամուսնութեան։ Արդեօք պիտի կարենա՞ր համբերութեամբ տոկալ կոմսին նախանձոտ յանդիմանութեանց, կամ թէ, ընդհակառակն, այդ նպաստաւոր առիթէն օգո՞ւտ պիտի քաղէր ծերունւոյն հետ իր յարաբերութիւնները խզելու համար։

Բոլոր այս հարցումներ մի առ մի կը ներկայանային իր մտաց, լուծում խնդրելով։ Անտարակոյս հանրակին կրնար գլուխը վեր առնուլ և ըսել խղճի հանդարտութեամբ. «Միթէ անհաւատարիմ գտնուեցա՞յ իրեն այն օրէն ի վեր յորում յօժարեցայ իր հոմանուհին ըլլալ.

(Շարունակելի)

ծերունի և հիւանդոտ Թագաւորը։ Բայց այս կորուստ վեհապետ իրօք Հոլլանտական տոկունութեամբ օժտեալ է, այն տոկունութեամբ որով նշանաւոր էին Օրանժեան վեհապետք Լռակեաց Վիլհէմ և Վիլհէմ Երրորդ որ Անգլիոյ Թագաւոր եղաւ։ Հոլլանտիոյ Թագաւորը մեռնիլ չուզեր, և աւագ շաբթուն մէջ թաղուելէ յետոյ, Զատկէն ետքն յարութիւն կ'առնու և գործոց գլուխը կ'անցնի վերստին, հարկադրելով Նասաուի դուքը չուել Լիւքսեմպուրկէն, իբրև ճշմարիտ զոհ գիտութեան. զի բժիշկները սխալ գիտած, սխալ վճռած էին Հոլլանտիոյ Թագաւորին հիւանդութիւնն, և իրենց սխալ վճիռն էր որ սխալեցուց Նասաուի դուքն ալ՝ համաճէպ և մանաւանդ անպէտ Խնամակալութեան մը մէջէլով գնա։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ ընկերակցութեամբ Քաղաքական Ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի՝ երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Կրօնական Ժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի Պատրիարքարան ընդ ատենապետութեամբ Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոսի։

Ժողովն, որ առաջարկութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, իւր դիւանին յանձնած էր Սամաթիոյ Արժ. քարոզչին նկատմամբ Թաղեցւոց մէջեւ ծագած խնդրոյն կարգադրութիւնը, հասու եղաւ այս առթիւ իւր դիւանին կողմէ եղած կարգադրութեան և որոշեց որ Արժ. Վահան վրդ. Ցակոբեան ինչպէս ցարդ այսուհետեւ եւս իւր քարոզչական պաշտօնը շարունակէ ի Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Սամաթիոյ և յառաջիկայ կիրակէ օրն ալ անպատճառ ներկայ գտնուի անդ։

Ինչպէս կը յիշուի, Սեբաստիոյ առաջնորդ Գեր. Պետրոս եպիսկ. Շապին Գարահիսար ղրկուած էր քննելու եւ տեղեկագրելու համար տեղւոյն Արժ. առաջնորդին նկատմամբ ծագած խնդիրն։ Արդ, Ժողովն որոշեց գրել Գեր. Պետրոս եպիսկոպոսին որպէս զի իւր կատարած քննութեանց արդիւնքը տեղեկագրէ փութով։

Ժողովն արտօնեց Թաթար Բազարճըքի համար քահանայ ձեռնադրել տիրացու Ցակոբ անուն ընծայացուն։

Որոշեց գրել Սեբաստիոյ Գեր. առաջնորդին որ Տիրատուրեան տիրացու Սարգիս Ամասիոյ համար քահանայ ձեռնադրէ։

Ժողովն՝ մայրաքաղաքիս Թաղական խորհրդոց ղրկելով յուղարկաւորութեանց ծախուց համար պատրաստուած ցուցակն՝ յանձնարարած էր որ իրենց դիտողութիւններն հաղորդեն այդ ցուցակի մասին։ Արդ, նկատելով որ Թաղ. խորհուրդք տակաւին պատասխանած չեն, որոշեց գրել Թաղական խորհրդոց որ մինչեւ տասնհինգ օր պատասխանեն։

Ժողովն որոշեց Խառն ժողովոյ ներկայել Նըրկէրտի (Տիգրանակերտ) մէջ գտնուած հնութեանց խնդիրն ինչպէս նաև Բաբերդի Զիկրաչէն Թաղի ու Ս. Քրիստափորի վանուց խնդիրները։

Պատրիարքարանի շինութեան յանձնաժողովոյ նիստն երէկ տեղի չունեցաւ անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը նոյն յանձնաժողովը վաղուան համար ի նիստ հրաւիրեց ի խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Խասգիւղի Ս. Ներսիսեան աղջկանց վարժարանի խնամակալութիւնս, ըստ իւր սովորութեան, այս տարի եւս ձեռնարկեց, Զատկի տօնին առթիւ, մէկ մէկ ձեռք ըզգեստ շինել Թաղիս աղքատիկ աղջկանց, վստահելով բոլորովին ազնիւ Թաղեցւոց բարեսրտութեան։

Ի դերեւ չելաւ արդարեւ ընկերութեանս վստահութիւնը, քանզի ոչ միայն Թաղեցիք այլ և ուրիշ Թաղերէ իսկ բարեսէր անձինք ոմանք սիրայօժար մասնակցեցան այս մարդասիրական ձեռնարկին, որով ընկերութիւնս կարող եղաւ 33 ձեռք զգեստ պատրաստել որբ և աղքատիկ մանուկներու։

Արդ՝ խնամակալութիւնս պարտ անձին կը համարի իւր խորին շնորհակալիքն հրապարակաւ յայտնել ամեն այն բարեսէր ազգայնոց որք յօժարեցան իրենց նըպաստներովը քաջալերել ընկերութիւնս և այսու նպաստամատոյց հանդիսանալ գործոյն յաջողութեան։

	Ղրշ.
Հանգանակեալ դրամն է	1678
Զգեստուց ծախք	1665
Աւելցած դրամ	13

Ատենադպիր — Ատենապետ
ՍՐԲՈՒՀԻ — ԻՍԿՈՒՀԻ
Թ. ՍԵՂԲՈՍԵԱՆ — ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

Գ. Գ. Մաղաքեան այսօր Զմիւռնիա կ'ուղեւորի անդ եղած նախապատրաստութիւնները տեսնելու համար Գ. Ադամեանի անդ տալիք Թատերական ներկայացման համար։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Այս վերջին օրերս դրամական դժուարին կացութեան մը մատնուելով մի յատուկ աղաչանաց նամակաւ խնդրած էի Վսեմ. Տ. Սրբուհի Տիւսաբ փաշայէ, ի յիշատակ իւր հանգուցեալ մօր՝ Ազն. Տ. Նազլը Վահանի յանուն Որբանոցիս հանրային հանգանակութիւն մը կատարել։

Վսեմ. Տ. Տիւսաբ փաշա, սիրայօժար յանձն առնելով սոյն սրտագին աղաչանքս, բարեհաճած է անմիջապէս ձեռնարկել բարեխրախար խնդրուած հանգանակութեան, որոյ առաջին արդիւնք, անցեալ ուրբաթ օր, ընկերակցութեամբ Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Թորոսեանի, իւր Ազն. դստեր, Վսեմ. Վահան էֆ.ի երկոքին Ազն. Օրիորդաց և Պատ. Արեւելք լրագրոյ համակրելի խմբագիր Բիւզանդ էֆ. Քէչեանի՝ այցելելով Որբանոցս անձամբ յանձնեց ինձ եօթանասուն (70) օսմ. ոսկւոյ գումար մը։

Արդարեւ, Վսեմ. Տիկին Տիւսաբ փաշայի կատարած հանգանակութեան այս առաջին գոհացուցիչ արդիւնք և նա մանաւանդ իւր տուած իմաստուն խորհուրդք և բարոյական գեղեցիկ քաջալերութիւնք անհնարապէս մխիթարեցին զիս այս տառապագին վիճակիս մէջ. ուրեմն օրհնեա՜լ ըլլայ այն Մօր անմոռանալի յիշատակն, որոյ երբեմն բարոյական ու նիւթական առատաձեռն օժանդակութիւնք վայելելէ յետոյ, այժմ եւս իւր արժանաւոր և բարեսիրտ շառաւիղին կրկին համակիր աջակցութիւնը վայելելու բաղդը կ'ունենամ։

Ուստի սրբազան պարտք կը համարիմ և տարաբաղդ որբոցս խորին շնորհակալութիւններն հրապարակաւ արտայայտել Վսեմ. Տիւսաբ փաշայի ազնուահոգի Տիկնոջ և համայն բարեսիրտ Նուիրատուաց և կը հայցեմ լիաշուրթն և սրտեռանդն մաղթանք յերկնից արեւշատութիւն և կատարեալ երջանկութիւն վասն Թանկագին կենաց Վսեմ. Տիկնոջ, իւր Ազնիւ ընտանեաց, ինչպէս նաև համօրէն բարեսէր Նուիրատուաց Ազգայնոց, որք՝ իրենց սրտաբուղխ նպաստից մասնակցութեամբ արդիւնաւորեցին յիշեալ հանգանակութիւնն, և այնու հաճեցան այս անձկութեան օրերուս մէջ ո՛չ միայն զիս այլ և բոլոր շնորհապարտ և աղօթապարտ որբերս ուրախացնել ու մխիթարել։

Այս առթիւ և մասնաւորապէս ջերմ շնորհակալութիւն կը փութամ յայտնել առ Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Թորոսեան, որ սիրայօժար նուիրած է իւր աջակցութիւն Վսեմ. Տիկնոջ հանգանակութեան գործոյն մէջ։

Ա. ցուցակ հանգանակութեան
Բարեսէր Նուիրատուաց

Ամեն. Տ. Ցարութիւն Սրբազան Արքեպիսկոպոս Պատրիարք Ս. Երուսաղեմի ոսկեդրամ 200, Մ. և Ա. էֆ.ք Ունճեան 500, Տ. և Գ. էֆ.ք Կիւմիւշկէրտան 400, Գ. էֆ. Ներսէսեան և Որդի 400, Յ. և Մ. Խաժեան էֆէնտիք 200, Միքայէլ էֆ. Ցակոբեան 200, Յովհաննէս էֆ. Ցակոբեան 200, Յովհաննէս էֆ. Կիւմիւշեան 200, Ս. և Ս. էֆ. Կիւլպէնկեան 200, Գրիգոր էֆ. Շամտանճեան 200, Միքայէլ էֆ. Մուժեան 150, Տ. Տիւսաբ փաշա 100, Տ. Կ. Բալըքճեան 100, Սիմոն պէյ Մաքսուտ 100, Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան 100, Տիմիթրաքի էֆ. Եէնի Տիւնեա 100, Բարսեղ էֆ. Հալաճեան 100, Խ. և Ա. էֆ. Խորասանճեան 100, Խ. և Ա. էֆ. Հաճեան 100, Ս. էֆ. Մանուկեան 100, Աղէքսանդր էֆ. Մէրեէմդուլի 100, Մկրտիչ էֆ. Ճանըմեան 100, Թովմաս էֆ. Խայեան 100, Սարգիս էֆ. Թօփճանէլեան 100, Սասնապոլեան էֆէնտիք 100, Րախտիվան էֆ. 100, Պօղոս էֆ. Ասատրճեան 100, Արսէն էֆ. Արսէնեան 100, Գ. էֆ. Պէյլէրեան 100, Յովհաննէս էֆ. Մոսուլճեան 100, Տիգրան էֆ. Թօզաթեան 100, Յ. էֆ. Գարամանեան 100, Թախթաջուրունեան էֆէնտիք 100, Ե. էֆ. Բաբազեան 100, Կրօն Կարապետ էֆ. Բաբազեան 100, Թորոսեան և Տէլիգեան էֆէնտիք 100, Գ. էֆ. Սարգիսօֆ 100, Ա. և Ռ. էֆ. Մանուկեան 100, Ալլէճեան էֆէնտիք 100. Աւետիս էֆ. Թնկրեան 100, Համազասպ էֆ. Պալլարեան 100, Կ. և Թ. էֆ. Գարամանճեան 100, Զալուքճեան և Նշաստաճեան էֆէնտիք 100, Ապտուլլահեան էֆէնտիք 100, Տ. Մարի Խորասանճեան 50, Օր. Արաքսիայ Վահան 50, Պետրոս էֆ. Բաբազեան 50, Դանիէլ էֆ. Սերովբեան 50, Դանիէլ էֆ. Ֆընտըգլըեան 50, Մկրտիչ էֆ. Ասատեան 50, Անտոն էֆ. Աղասեան 50, Ցարութիւն էֆ. Մէրեէմդուլի 50, Գէորգ էֆ. Սարաֆեան 50, Բարսեղ էֆ. Սասմալեան 50, Մ. Րախտիվան էֆ. 50, Երեւում էֆ. Փափազեան 50, Ցարութիւն էֆ. Կարադեան 50, Դանիէլ էֆ. Ճէվահիրճեան 50, Գրիգոր էֆ. Խնամիրեան 50, Ն. էֆ. Այտնեան 50, Եփրեմեան էֆ. 50, Բ. Կիւմիւշճեան էֆէնտիք 50, Սիմոնօֆ էֆ. Տիւրկէրեան 50, Միհրան էֆ. Տէօքմէճեան 50, Կարապետ էֆ. Թիրեաքեան 50, Սէմերճեան էֆէնտիք 50, Գարեգին էֆ. Մէլիքեան 50, Մ. Բարէ 50, Բարեպաշտ ոմն 50, Բարեպաշտ ոմն 38, Գր. էֆ. Կարադեան 25, Յ. էֆ. Աղնաւոր 18·50, Աստուածատուրեան էֆ. 18·50։ Գումար 7500 ղրշ. ոսկեդրամ։

Որով մնամ շնորհապարտ և աղօթող
Սիրելի Ազգիս
ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏ
ՆՇԱՆ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ
Հիմնադիր Մայր Աղջկանց
Որբանոցի

24 ապրիլ 1889
Խասգիւղ

Մանչեսթրի առաջնակարգ ազգայիններէն երկու ազնիւ երիտասարդք հանգանակութիւն կատարելով այդ քաղաքին մէջ ի նպաստ Սրբուհի Մայրապետին, 7 անգլ. ոսկի և 15 շիլին հանգանակած են հետեւեալ անձերէ.

Բարեսէր Տիկին մը	1	անգլ. ոսկի
Բարեսէր ոմն	2	» »
Բարեսէր ոմն	1	» »
Բարեսէր ոմն	1	» »
Բարեսէր ոմն	1	» »
Թօքմաճեան եղբարք	5	շիլին
Բարեսէր ոմն	10	»
Բարեսէր ոմն	10	»
Բարեսէր ոմն	10	»
	7·15	

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տըրուեցաւ Դատական Նախարարութեան Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Իպրահիմ պէյի, Պոլսոյ Նախնական դատարանի հոգուդի առաջին ճիւղի դիւանատան քարտուղար Իպրահիմ Խուլուսի էֆէնտիի և մավզերեան հրացանաց քննիչ յանձնաժողովոյ քարտուղարներէն Հիւսնի ու Ղալիպ էֆէնտիներու։

Սալիսէի աստիճան՝ Նէվշէհիր գաւառակին Թաղապետական բժիշկ Ախիլլէս էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Րէուֆ պէյի, որդի վախճանեալ Հասիպ փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ օսմ. կայս. Պանքայի Լօնտոնի ճիւղին առաջին քարտուղար Գ. Լամպէրի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն ճիւղի քարտուղար Գ. Վիքանիյէի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Աւստրիական դեսպան Պառօն տը Քալիչէ և պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ԷՍԱՏ ՓԱՇԱ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Թօրէէի, Փարիզի օսմանեան դեսպան Էսատ փաշա այս շաբթու մայրաքաղաքս պիտի գայ արձակուրդով։

ՏԼՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՀԱՆՋԱՏԵՐՔ

Ինչպէս արդէն ծանուցեցաւ, Ելմտական նախարար Վսեմ. Ցակոբ փաշա նկատողութեան առնլով իտալական դեսպան Պառօն Պլանի ձեռնարկներն, կ'զբաղէր իտալացի պահանջատիրաց հաշուոց յարդարմամբ։ Այս պահանջից գումարը կը համնի շուրջ 40,000 ոսկւոյ, որ վճարուեցաւ անցեալ շաբթու։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ

Գերմանական ընդհ. հիւպատոս Գ. Ժիլլէի վերադարձէն ի վեր, թուրք-գերմանական առեւտր. դաշնագրոյն կնքման համար բանակցութիւնք վերսկսած են։ Գ. Ժիլլէ իր հետ բերաւ դաշնագրոյ ծրագիրն որ Պերլին ղրկուած էր վերջնապէս փոփոխուելու համար։ Գերմանական կառավարութիւնը կ'առաջարկէ կարգ մը բարեփոխումներ ներմուծել անոր մէջ և երկուց կողմանց պատուիրակք զանոնք քննելու զբաղած են այս միջոցիս։ Նախնական քննութեան մը մէջ, որ տեղի ունեցաւ նախորդ շաբթու գերմանական դեսպանատան մէջ, նկատողութեան առնուեցան առաջարկեալ բարեփոխութիւնք, և պատուիրակաց երկրորդ նիստը տեղի ունեցաւ այս շաբաթ օր։

ՀԱԼԷՊ

Կը յիշուի թէ Պետական Խորհրդոյ վերաքննիչ ճիւղին ընդհ. դատախազ Եանքօ էֆէնտի եւ ելմտական ժողովոյ անդամ Սիւլէյման էֆէնտի Հալէպ ղրկուած էին քննելու համար նահանգին զինուորական ծախուց մատակարարութեան առթիւ եղած զեղծումներն։ Արդ, այդ պաշտօնեայք որք ամենայն փութով քննութիւններն առաջ կը տանին, հարցաքննիչ դատաւոր մը խնդրած են իրենց օգնելու համար։ Ձեռնհաս իշխանութիւնն այդ պաշտօնին կոչած է Պետական Խորհրդոյ հարցաքննիչ դատաւորներէն Սալիմ էֆէնտին, որ մէկ քանի օրէն Հալէպ պիտի ուղեւորի։

ԱՆԱՍՆԱԲՈՅԺՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս կը յիշուի, Վեհ. Սուլթանն հրամայած էր որ քաղաքային բժշկական վարժարանին մէջ անասնաբուժութեան յատուկ դասարան մը հաստատուի։ Արդ, նոյն վարժարանի տեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ այդ ուսման համար չորս տարի որոշուած է, որոյ Ա. և Բ. տարիներու յատուկ դասերը նոյն վարժարանին մէջ, իսկ Գ. և Դ. տարիներու յատուկ դասերը կայս. Հալքալը ագարակին մէջ պիտի աւանդուին։ Վերջին երկու տարիներու համար ուսանողք գիշերօթիկ պիտի մնան նոյն ագարակին մէջ։ Նոյն տեսչութիւնը միանգամայն կը ծանուցանէ թէ առ այդ փափաքողք պարտին Պայրամէն յետոյ ամեն երկուշաբթի ու հինգշաբթի օրերը դիմել յիշեալ վարժարանն ի ձեռին ունենալով իրենց կարողութիւնն հաստատող վկայականներ։

ՍԱԱՏՈՒԼԼԱՀ ՓԱՇԱ

Վիէննայի օսմանեան դեսպան Սաատուլլահ փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, սկսած է ապաքինիլ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Ըստ տեղեկութեանց Հաքիքաթի, Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը կը խորհի եղեր երկու փոքր շոգենաւներու շինութիւնն յանձնարարել Գավֆիեան գործարանին։ Այդ շոգենաւներ, որոց իւրաքանչիւրն 90 ոտք երկայնութիւն պիտի ունենան և որոց անիւներն երկու քովէն պիտի լինին, պիտի երթեւեկեն Պէօյիւքտէրէի, Թարապիոյ, Եէնիքէօյի և Պէյքօզի միջեւ։

ՈՃԻՐ ՄԸ Ի ԲԵՐԱ

Անցեալ շաբթու կիրակէէն երկուշաբթի լուսնալու գիշերը՝ պահակ ոստիկանաց խումբ մը Թագսիմէն անցած պահուն գետինը փռուած մարդ մը նշմարեց որ քանի մը տեղէ վիրաւորուած էր։ Վիրաւորեալն իսկոյն Թաղապետական հիւանդանոցը տարին ուսկից, ո՛վ ըլլալը ճանչցուելով, իտալական հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Իտալացի հարուստ գործարանատիրոջ մը որդին էր այն, Բօլ Պանքալարի անուն։ Մարմնոյն երեք կողմէն դաշոյնի ծանր վէրքեր ստացած էր խեղճ երիտասարդն, որ հակառակ բժշկական ամեն խնամոց, այս ուրբաթ գիշեր մեռաւ։

Գ. Պանքալարի ի սկզբան չէր պատասխանած իրեն ուղղեալ հարցումներուն, սակայն մեռնելէն քանի մը ժամ առաջ, հաւաստի է գաղտնի կերպով քանի մը յայտարարութիւններ ընել իտալական ընդհ. հիւպատոսին։ Կ'ըսուի թէ իր անկողնոյն մօտ պահուող ուրիշ հիւանդի մըն ալ յայտներ է թէ ինք վրէժխնդրութեան մը զոհ կ'երթայ։

Գ. Պանքալարի քսանմէկ տարեկան երիտասարդ մըն էր։ Իբր մէկ տարի առաջ ամուսնացած էր ի Բանկալթի ճաշարանապետ Գ. Վէկէէթի աղջկան հետ. սակայն երկու ամիս առաջ բաժնուած էր իր կնոջմէն։ Ոճրագործը կամ ոճրագործք ձերբակալուած չեն տակաւին։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ Ի ԲԱՐԻԶ

Կ. Պոլսէն ապրիլ 12/24 Թուականաւ կը գրեն առ Թան.

Կ. Պոլսոյ բնակիչներէն շատեր կը փափաքին Բարիզու տիեզերական Արուեստահանդէսն այցելել, սակայն ուղեւորութեան ծանր ծախուց պատճառաւ կը վարանին։ Հարուստ անձինք՝ որոց համար այս նկատումն արգելք մը չէ՝ սակաւաթիւ են երկրին մէջ։ Միջակ դասն է զոր պէտք է մղել, վասն զի այն միայն կրնայ այցելուաց պատկառելի բազմութիւն մը կազմել։ Արդ, միջակ դասն համեստ կարողութեան տէր ըլլալով ուղեւորութիւնը մեծածախս է անոր համար, արդի պայմանաց մէջ։ Երկաթուղոյ ընկերութեանց ներկայացուցիչք որք այս պահուս ի համաժողով գումարուած են, նկատողութեան առնլով այս կացութիւնն, այնպիսի տնօրինութիւններ բրած են որք մեծամեծ դիւրութիւններ կ'ընծայեն Արուեստահանդէսն այցելողաց։ Ցիշեալ ներկայացուցիչք որոշած են որ,

1. Սակագնոց վրայ 100ին 25 զեղչ մը ըլլայ ի Բարիզ ուղեւորութեան համար, երթ և դարձ։ Տոմսակք ընդունելի պիտի համարուին երկու ամսուան համար։

2. Ցուլիս ամսէն սկսեալ զբօսական կառախումբեր հաստատուին, սովորական գնոց վրայ 100ին 50 զեղչով մը։ Այս տոմսակք ընդունելի պիտի համարուին քառասուն և հինգ օրուան համար։

Վերոյիշեալ զեղչը կարեւոր է։ Այս միջոցիւ, Կ. Պոլսէն ի Բարիզ առաջին կարգի տոմսի գինն է 409 ֆրանք և երկրորդ կարգի տոմսի գինը՝ 300 ֆրանք։ Ուրեմն ուղեւորք այս գնոց կէսը միայն պիտի վճարեն զբօսական կառախումբով. առօրեայ սովորական կառախումբով առաջին կարգի տոմսակը 332 ֆրանք միայն պիտի ըլլայ երկրորդ կարգի տոմսակը 225 ֆրանք։

Այս զեղչման տնօրինութիւնք չեն պատկանիր մաճճաւոր կառախումբերուն որք յետ այսօրիկ շաբաթն երկու անգամ պիտի երթեւեկեն ի Բարիզ։ Այդ կառախումբերով երթեւեկող ուղեւորք սովորական գին պիտի վճարեն, առանց ո՛ր և է զեղչի։

Ցուսալի է որ նմանօրինակ միջոցներ ձեռք պիտի առնուն նաև շոգենաւային ընկերութիւնք։ Մինչեւ ցարդ ո՛չ Մեսաժըրի Մարիթիմի, ո՛չ Ֆրէսինէի և ո՛չ ալ Բագէի շոգենաւք որք Կ. Պոլսէն ի Մարսիլիա ուղեւորութիւնները կը կատարեն, սակագնոց զեղչումներ չծանուցին տակաւին։ Ստոյգ է սակայն որ, եթէ այդ զեղչեր տեղի ունենան, այդ շոգենաւք բազմաթիւ ուղեւորներ պիտի փոխադրեն, պայմանաւ որ ուղղակի ուղեւորութիւն մը հաստատեն ընդ մէջ Կ. Պոլսոյ և Մարսիլիոյ, առանց ուրիշ կարգ մը նաւահանգիստներ հանդիպելու։ Զարմանալի կը թուի որ շոգենաւային ֆրանսական ընկերութիւնք տակաւին այս տեսակ տնօրինութիւններ ձեռք առած չեն։

Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ Մալաթիոյ բանտէն տասն հինգ բանտարկեալք ազատ արձակուած են։

—Կ'իմանանք թէ Բերայի կառավարիչ Վսեմ. Էմրուլլահ էֆէնտի իւր ներկայութեան կոչելով Օննիկ (Սըչան) անուն Չըրհանկիրը, որ կիւրակէ օր Թէփէ-Պաշիի պարտիզին մէջ մըցեցաւ Ֆրանսացի Գ. Վէյսի հետ, քաջալերական խօսքեր ուղղեր է նմա իւր յաջողութեանն համար։

—Դոնդուրտիսի խաղարանին տէրերուն երկրորդ դատավարութիւնը երէկ տեղի ունեցաւ Բերայի պատժական ատենին առջեւ։ Երրորդ դատաստանը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ հինգշաբթի։

—Թնդանօթարանի Ֆերիք Սապիթ փաշա երէկ իրիկուն Վիէննա ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։

—Բըզգըրնի գաւառին հաշուակալ Սելիմ Սըրրի էֆէնտի և Իպէք գաւառին հաշուակալ Մուսթաֆա էֆէնտի երէկ իրենց պաշտօնատեղիներն ուղեւորեցան։

—Մէհմէտ Րուշդի փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ և յուղարկաւորութիւնն երէկ կատարուելով մարմինն ամփոփուեցաւ Սուլթան Մահմուտի դամբարանին պարտէզին մէջ։ Կայս. հրամանաւ յուղարկաւորութեան ծախքը կայս. մասնաւոր Արկղէն վճարուեցաւ։ Րուշդի փաշա երկար ատեն վարած է ելմտական քննիչի և այլ և այլ պաշտօններ։

—Պ. Մանլիխէր, բազմահարուածեան համանուն հրացանի հնարիչը, մայրաքաղաքս եկած է, կ'ըսուի թէ իր ուղեւորութեան նպատակն է օսմ. բանակին մէջ ալ ընդունել տալ այդ հրացանն որ ընդունուած է արդէն Աւստրիոյ և Գերմանիոյ կողմէ։

—Պուլկարական գործակատար Տր. Վուլքովիչ որ երկու շաբաթէ հետէ տկար է, իր կառավարութենէն արտօնութիւն ստացած է Պրուսայի ջերմուկներն երթալ անձը դարմանելու համար։ Գ. Վուլքովիչ այսօր կը մեկնի։

—Տախիլյէ պարտամուրհակաց գներուն վերջին օրերս ունեցած բարձրացումը կը վերագրուի այն ընդհանուր միջոցներուն զորս ձեռք առած է ելմտական նախարար Վսեմ. Ցակոբ փաշա՝ ի մասին վճարմանց կանոնաւորութեան և ելմտական գործոց բարւոք կարգադրութեան։

—Ելմտական նախարարութիւնն հեռագրաւ ծանոյց գաւառական իշխանութեանց թէ վեցնոց դրամներուն վերաբերեալ նախկին որոշումն գործադրութեան մէջ պիտի մնայ ցնոր տնօրինութիւն։

—Մայրաքաղաքիս աւստրիական նամակատունը կը ծանուցանէ թէ յետ այսօրիկ՝ Եւրոպայէ թղթատարական պայուսակաց առաքումը տեղի պիտի ունենայ սովորական կառախումբով, և ասոնցմէ զատ, ամեն երկուշաբթի և հինգշաբթի Էքսբրէս-Օրիանով։

—Ցունաց Պատրիարքարանի Սինոդը իւր շաբաթ աւուր նիստին մէջ մերժեր է Զմիւռնիոյ մետրապոլիտին մէկ որոշումն որ կը լուծէր Պ. Ալէքսանդր Ամիրայի ամուսնութիւնն ընդ Օր. Հարիքլիա Ֆօթիատէսի։ Սինոդը բացարձակապէս օրինաւոր կը նկատէ այդ ամուսնութիւնը, և կը յուսացուի որ այս որոշման համաձայն՝ հաշտութիւն գոյանայ Զմիւռնիոյ երկու պատուաւոր յոյն ընտանեաց միջեւ։

—Հեռագրական եւ Թղթատարական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ ի Պրուսա Չէքիրկէ անուն տեղն հեռագրական և Թղթատարական առժամեայ կայարան մը հաստատուած է։

—Նիկոմիդիոյ և Սապանճայի շրջակայքը ժամանակէ մ'ի վեր ապստամբութիւններ ընող աւազակները ձերբակալուած են։

—Սէրֆիճէի գաւառը Մանասթըրի կուսակալութեան միացած ըլլալով նոյն գաւառի ժանտարմներու գնդապետութեան պաշտօնը ջնջուած և գունդը Մանասթըրի ժանտարմներու հրամանատարութեան յանձնուած է։

—Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ Մաղնիսայի բանտէն յիսուն եօթը բանտարկեալք ազատ արձակուած են։

—Անցեալ երկուշաբթի Այտընի մէջ կարկտախառն անձրեւ տեղալով այգիներու և արտերու բաւական վնաս պատճառած է։

—Ալթը բարմաք Մէհմէտ անուն ոստիկան մը, որ ի Գասըմ փաշա ապակեգործի մը ապակի կոտրելու յատուկ երկու ադամանդները գողցած էր, չորս ամսուան բանտարկութեան դատապարտուած է։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ
Ցունական օպերայի խումբն այս գիշեր առաջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացնէ
ՍԵՎԻԼԻ ՍԱՓՐԻՉԸ
LE BARBIER DE SEVILLE
Ռոսինիի ծանօթ օպերան։

ԱՐԵՒԵԼՔ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին այցելուաց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է ձրիաբար, ի դրասենեակն Առեւտրական Տեղեկութեանց, ֆրանսական Գաղթականութեանց Բաժնին մէջ, Էսբլանատ տէզ Էնվալիտ։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

4 մայիս, 1889

Պատիւ ունիմ ծանուցանել յարգոյ Հասարակութեան որ, ըստ առաջնոյն, ապահովագրական գործառնութիւնքս կը շարունակեմ ընել, իմ հաշւոյս, ամեն պատուաւոր ընկերութեանց քով և ի մասնաւորի Համպուրկ և Մինիխ ապահովագրական ընկերութեանց հետ։

Ուստի ամէն անոնք, որոնք իրենց վստահութեամբ զիս պատուելով իրենց գործառնութիւնքն յանձնել կ'ուզեն ինձ, կրնան գտնել զիս յիշեալ Համպուրկ Մինիխ ընկերութեանց կեդրոնատեղին, որ ի Պոլիս, Պաղչէ Գաբու Եօրկիատօս խան։

1—4 489 ԱՆԻՖՏՈՍ ԱՃԸՐՕՆԵԱՆ

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Վարչական Խորհրդոյ որոշմամբ, եւ Կազմական կանոնագրին 32 և 33 րդ Յօդուածոց համաձայն, Բաժնետերաց սովորական ընդհանուր ժողովն ի նիստ հրաւիրեալ է չորեքշաբթի 17/29 մայիս, միջօրէի ժամ 2ին, ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, Սաաթճը խան, Բէրչէմպէ-Բազար։

Տասն բաժնեթուղթ ունեցող արժէտերք, որք կ'ուզեն ներկայ գտնուիլ այս ժողովոյն, պարտին գումարումէն տասն օր առաջ իրենց բաժնեթուղթերն յանձնել ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, իսկ օտարական արժէտերք՝ առ Պ. Պ. Ժ. Գամոնտօ եւ ընկ. Բարիզ, 31, Լաֆայէթ փողոց. (37 րդ յօդուած Կազմական կանոնագրին։)

Օրակարգն հետեւեալ կերպով որոշուած է.

1. Վաւերացումն մինչեւ 1888 դեկտեմբեր 31 փակուած Հաշուոց, Հաշուեկշռոց և Տոմարաց։
2. Վաւերացնել Վարչական խորհրդոյ առաջարկն շահուց մնացորդն յատկացնելու արժէթղթոց ջնջման վիճակահանութեան միջոցաւ։
3. Հաստատել Տնօրէնի մը անուանումն, որ անուանուած է փոխանակ հրաժարեալ տնօրէնի մը (20րդ յօդուած կազմական կանոնագրի։)
4. Վարչական խորհրդոյ հրաժարեալ երկու անդամոց տեղ նոր ընտրութիւն կատարել, համաձայն կազմական կանոնագրի 18 և 21րդ յօդուածոց։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլիս, 17|29 ապրիլ 89 2—3

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ փափաքողք կրնան Օսմ. կայս. Պանքային Ղալաթիոյ դրասենեակներէն գնել երկաթուղեաց յառաջիկայ վիճակահանութեան բուօմէսի տոմսեր, ամեն օր, ժամ 10էն 3½ (Ը. Ե.)։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 25 ապրիլ
Դահէկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լօնտրայի վրայ (Պանքայի)	110 1/4
3 » » » (վճռ.կնկն)	109 7/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 92 1/2
» » » (վճռ.կնկն)	23

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)		18 33
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	18 39
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	19 1
Կէսօրին	»	19 2

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	46 32
Այս առաւօտ	47
Կէս օր	47 8

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	29 30
»	B. »	18 10
»	C. »	19 1

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ.	Լր.	4 38
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	9 12
Պանք տը Քօնս	»	»	7 33
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	4 35
Թրամուէյ	»	»	480
Ռումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	69 12 1/2
Օպլիգասիոն տը Բրիօրիթէ		»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիոնի		»	100

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 32
Անգլիական ոսկի	»	110 23
Իմբէրիալ	»	90 20
Քրիմից	»	51 20
Ռուպլի Թղթադրամ	»	8 51
» արծաթ	»	77 25
Մեծ. արծաթ. (տարբ)	»	108 33
Վեցնոց	»	104 10
Հինգնոց	»	104 10
Մեթալիք	»	102
Թասֆիյէ	»	9 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լօնտոն, 6 Մայիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ				99 1/16
Օսմ.	»	Սէրի Դ.	բացուեցաւ	17 3/8
»	»	»	գոցուեցաւ	17 1/4
»	»	»	Ա.	29 1/2
»	»	»	Բ.	18
»	»	»	Գ.	17
Օթօման 1871				94 1/4
Փոխառութիւն 1877				101 1/4
Պանք Օթօման				12 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873				103 3/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)				92 5/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)				103 1/4
Տայրա Սանիէ				86 1/8
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)				104 1/2
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ				25 42 1/2

Վիէննա, 6 Մայիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լօնտոնի վրայ	119 40
Օսմանեան երկաթուղի	— —

Բարիզ, 6 Մայիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	106 05
» » 3 %	87 55

Օսմանեան փոխառութիւն Սէրի Գ. բացուեցաւ	17 35
» » » գոցուեցաւ	17 47 1/2
» » » Բ.	17 60
» » » Դ.	17 55
Օսմանեան երկաթուղի	68
» Պէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	559 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	693 75
» Ֆօնսիէ	1352 50
Գոնգուսա տ'էսգոնթ	95
Սուէզի ջրանցք	2390
Ռուսական 5 % 1877 թ.	— —
Իտալական Ռանթ	97 50
Սպանիական (արտաքին) Գ. Կ.	77
Եգիպտական միացեալ	467 50
Բրիորիթէ թիւրք	455
Հելլենական 5 %	485
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 22 ապրիլ

Նորակազմ Գաւառ. Ժողովը երէկ իր առաջին նիստն ըրաւ Ազգ. Առաջնորդարանի մէջ՝ նախագահութեամբ Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեանի և ի ներկայութեան Երեսփոխաններու բացարձակ և ստուար մեծամասնութեան։

Բացակայ երեսփոխաններու թիւն էր չորս, որոնց երկուքը եկեղեցական և երկուքը աշխարհական՝ ննջեցեալի մը յուղարկաւորութեան գացած կամ արդէն ալ քաղքէս բացակայ գտնուած ըլլալով չէին կրցած ժողովոյ ներկայ գտնուիլ։

Նախագահ Հայր սուրբը՝ արդէն երեսփոխաններու ուղղած հրաւիրագրին համեմատ՝ ատեանը բացաւ ճիշդ ժամը 4ին ըստ եւրոպացւոց. սովորական աղօթքն արտասանեց նախ՝ յոտնկայս և հանդիսաւոր իմն և ապա հակիրճ բանախօսութեամբ մը յայտնեց ժողովականներու՝ քուէից բացարձակ և ստուար մեծամասնութեամբ իրենց երեսփոխան ընտրուիլն, յայտնեց իր խնդակցութիւնն և շնորհաւորեց զիրենք, կար, զօրութիւն և իմաստութիւն մաղթելով։ Ապա առաջարկեց առժամեայ դիւան մը կազմել. առ այս հարկ չտեսնելով ժողովականք՝ Ընտրողական ժողովոյ ընտրական գործողութիւններու մասին բրած ատենագրութիւններու ընթերցումն սկսաւ։

Կէս ժամէ աւելի տեւեց այն, որու ժողովականք ուշով և հետաքննին ունկն կը դնէին։ Այս ընթերցումէն յետոյ Նախագահ Հայր սուրբը խօսք առնելով ըսաւ.

—Տեարք Երեսփոխանք, կը տեսնէք որ ձեր ընտրութիւնն ամենայն օրինաւորութեամբ կատարուած է. ընտրական գործողութեանց այս մանրամասն և երկարապատում տեղեկագրութիւններու մէջ յետին բծախնդիր մը անգամ կարծեմ որ և իցէ դիտողութեան կամ առարկութեան կէտ մը չկրնար ցոյց տալ. ուրախ եմ որ մեր ջանքեր ամուլ չեն մնացած և ի մասնաւորի անձնէն շնորհակալ եմ առժամեայ Վարչութեան և Ընտրող. ժողովոյ ազնիւ անդամներու, որոնք իրենց աջակցութիւնը լիուլի նուիրեցին այս ամէն յաջողութիւն ձեռք բերելու համար։

—Կարապետ էֆ. Զաքէեան. Ինչպէս ժողովս նոյնպէս վարչական ու ընտրող. ժողովներ չեն կրնար ուրանալ որ օրինաւորութեան մասին ձեռք բերուած ամէն յաջողութիւն ձեր Սրբութեան արթուն և անխոնջ ջանից կը պարտաւորինք, ոչ միայն այս այլ և խաղաղութիւնը, զոր ձեր Սրբութիւնը շրջահայեաց իմաստութեամբ եւ խոհեմութեամբ յաջողեցաւ հաստատել տեղւոյս դեռ քիչ առաջ խռովեալ ազգայնոց մէջ, ուստի խոնարհաբար կը յայտնեմ անձնէն շնորհակալիք ինչպէս ժողովոյն նոյնպէս եւ առժամեայ Վարչութեան կողմէ, որու անդամակցելու պատիւն ալ ունիմ։

Զաքէեան էֆէնտիի շնորհակալութիւններու ուրիշ շատ ժողովականներ ալ ձայնակից կը գտնուին, ինչպէս Սպարթալեան, Սերչօեան, Պէրկամալեան եւ այլն էֆէնտիներու, որոնց համեմատօրէն կը պատասխանէ Նախագահ հայր Սուրբը եւ վճռապէս ժողովականներու կարծիքը կը հարցնէ ընտրական ատենագրութիւններու մասին։

Ժողովը միաձայնու օրինաւոր կը գտնէ զանոնք առանց որ եւ իցէ դիտողութեան եւ ինչ ինչ հարցումներու մասին պէտք եղած բացատրութիւններ տրուելէ յետոյ. ապա Նախագահ Հայր Սուրբը կրկին շնորհակալութիւն կը յայտնէ սա պարագային համար եւս թէ՝ ինչպէս եկեղեցական նոյնպէս եւ աշխարհական ամէն ընտրեալներ ալ ընդունած են իրենց պաշտօնը, որովհետեւ չորս բացակայ երեսփոխաններու կողմէ ալ հրաժարագիր չէ եկած ցարդ, հետեւապէս յուսամ անոնք ալ ընդունած են իրենց պաշտօնը։

Պօղոս էֆ. Եսայեան. Շատ տարիներէ ի վեր առաջին անգամն է կը տեսնուի ընտրութիւն մը, ուր համայն ընտրեալները ընդունին իրենց ընծայուած պաշտօն. ուշադրութեան արժանի յաջողութիւն մ'է այս, զոր ի մասնաւորի Արժանապատիւ նախագահի ազգօգուտ և անձնուէր ջանից կը պարտաւորինք, մինչ ասկէ առաջ ամէն ընտրութեանց մէջ ընտրեալներ գրեթէ կէս առ կէս կը հրաժարէին. քանի որ այսօր եւ ոչ մէկ հրաժարեալ կը տեսնուի նորընտիր երեսփոխաններէ, պէտք ենք շնորհակալ լինիլ Նախագահ Հայր Սուրբին։

Նախագահ Հայր սուրբ. Պէտք է շնորհակալ լինել ընտրողներու, որոնք գիտցած են գնահատել ձեր ազգասիրութիւնը, դուք չէք զլացած ձեր ազգասիրական պարտաւորութիւնը կատարել։

Ապա կը ձեռնարկուի դիւանի ընտրութեան գաղտնի քուէարկութեամբ, որ հետեւեալ կերպով կը կազմուի.

Մեծ. Ղուկաս էֆ. Եսայեան՝ Ատենապետ.
Մեծ. Զարեհ էֆ. Թագթագեան Ատենադպ.
Մեծ. Կարապետ էֆ. Սերչօեան փոխ-Ատդպ.
Մեծ. Թադէոս էֆ. Ճերմակեան փոխ-Ատդպ.

Դիւանի ընտրութենէն յետոյ՝ պէտք եղած ընտրութեան տեղեկագիրը կ'որոշուի ղրկել ի Պատրիարքարան եւ Նոյնին վաւերացումէն ետքը միայն կատարել յաջորդ նիստը, ուր անշուշտ առաջին խնդիր պիտի լինի Վարչութեան ընտրութիւնը։

Այս է ահա երէկի նիստի համառօտ նկարագիրն, որ ուշադիր դիտողի մը բաւական խորհրդածութիւններ կ'ազդէ. ոչ միայն շատ տարիներէ ի վեր առաջին անգամն է որ՝ համայն ընտրեալներ իրենց ընծայուած պաշտօն սիրայօժարը կ'ընդունին, այլ նաեւ միանգամայն առաջին անգամն է որ մեր մէջ մեծատունը, վաճառականը, երիտասարդը, ուսեալը և արհեստաւորը ի մի խմբուած կը տեսնուին սիրով և համակրութեամբ ազգային նպատակի և գործերու վրայ խորհրդակցելու համար. այս պարագայն շատ մեծ պատիւ կը բերէ Արժ. Յովսէփ Ծ. վարդապետի, որ յաջողած է կարճ միջոցի մէջ ժողովրդի ամեն դասերէն բառնալ ազգային առաջնորդարանի նկատմամբ ութ տասն տարիէ ի վեր ամեն ուրեք զգացուած ցրտութիւնը և ճանչցնել թէ ազգային այդ հիմնարկութիւնն այս խմբակին կամ այն վերաբերութեան չ'վերաբերիր, այլ ընդհանուր ազգին միայն։

Զմոռնանք ըսել թէ՝ տեղական քսան աշխարհային երեսփոխաններէ համեմատականի մնացած մէկ երեսփոխանի ընտրութիւնն ալ հինգշաբթի օր կը կատարուի և Մեծ. Սարգիս էֆէնտի Պարթանքեան քուէից մեծամասնութիւն ընդունելով երեսփոխան կը հռչակուի և երէկի նիստին ալ ներկայ կը գտնուի։

Նոյնպէս շաբթուս մէջ կը կատարուին եկեղեցական հինգ երեսփոխաններու ընտրութիւնն և քուէից բացարձակ առաւելութեամբ երեսփոխան կ'ընտրուին.

Արժ. Տ. Յակոբ քհն. Պալապանեան
» Տ. Դաւիթ » Յովհաննեան
» Տ. Գառնիկ » Գէորգեան
» Տ. Յովհաննէս » Յակոբեան
» Տ. Աւետիս » Յովհաննէսեան

Այս ընտրութեանց մասին եղած ատենագրութիւններ ևս կը կարդացուին յատենի Գաւառ. Երեսփոխանական ժողովոյ։

—Վաղը Մէնէմէնի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնն ըլլալով՝ այսօր երկաթուղիով կը մեկնի Արժ. Յովսէփ Ծ. Վարդապետ երկու օր հօն անցնելու և տեղւոյն ազգային գործերու մասին ալ ինչ ինչ կարգադրութիւններ ընելու համար։

Իզմիրի թեմերու մէջ ազգային գործեր բարեկարգութեան զգալի կարօտութիւն մ'ունին, և ձեռնարկը զոր կ'ընէ այսօր Արժ. Յովսէփ Ծ. Վարդապետ յուսալի է որ գովելի եռանդով մը կը շարունակուի թեմերնիս ազգայնոց անդորրութեան և մխիթարութեան համար։

ԵՒԴՈԿԻԱ, 16 ապրիլ

Քաղաքիս Պատր. Փոխանորդ Գեր. Եղիշէ վարդապետ առ հասարակ իւր թեւերն բացած անխտիր կ'ընդունի և կը պատուէ բոլոր ազգայիններն և իւր անձն ընտիր օրինակ մը կը ներկայացնէ, որ ժողովուրդ սիրէ մէկզմէկ և ատելութիւն բարձուի ի միջոյ։ Կ'ուսումնասիրէ Եւդոկիական խնդիրները, կը սերտէ ամեն ազգ. հաստատութեանց պէտքերն ու զայնս ծաղկեցնելու միջոցներն։ Յոյս մեծ կ'ունենայ ժողովուրդն, մանաւանդ իւր յորդորալից քարոզներով, թէ կրնայ Եւդոկիան մեծ օգուտներ վայելել իրմէ։

Ս. Զատկի տօնը կատարեց Ն. Գերապատուութիւն Մայր Եկեղեցւոյ մէջ եւ դարձեալ թրթռացին իւր սիրոյ և հաշտութեան գեղեցիկ խօսքերն ժողովրդեան մէջ։ Ո՜ւր էր թէ լսելի լինէին իւր քարոզներ գէթ այս նուագ և բարեբաղդութիւն ունենար Եղիշէ վարդապետ իրագործուած տեսնելու իւր յոյսեր, որ սակայն զլացուած է ուրիշ Առաջնորդաց, և տեսնէր որ կիրքեր կը մարին և փոխան ատելութեան սէր կը տիրէ ամենուն սրտին մէջ, և ալ եւս վերջ կ'առնուն այն ամեն անկարգութիւններ և անկանոնութիւններ, որոնք Եւդոկիան մատնեցին մի անպատուաբեր վիճակի։ Տա՛ր Աստուած, որ վերջ գտած լինէին ամեն նախանձ եւ ատելութիւն և ժողովուրդ ձեռք ձեռքի տուած, իւր արժանընտիր հովուին սանձմիր աշխատութեանց շնորհիւ ամեն ինչ փայլուն վիճակի մը մէջ դնէր։ Եկեղեցիներ և վանքեր պայծառ դիրք մ'առնուին, Ազգ. Առաջնորդարան իւր նախկին փառքն առնէր և վարժարանք բարեկարգուէին։ Վարժարանաց բարեկարգութեան պէտքն խիստ զգալի եղած է այժմ և խիստ կարեւոր ժամ առաջ դարման տանելու, զի Ազգ. մանկտին խիստ ստուար թուով կը յաճախէ մէկմէկ վարժարանը և կարգ մ'ալ բողոքականաց դըպրոցը։ Խիստ ափսոս է Եւդոկիոյ ներկայն բաղդատմամբ անցելոյն և ապագայն անստոյգ, եթէ Ազգի անմեղ մանուկներ, վարժարանական հիմնական կարգադրութեամբ մը չը փրկուին օտար մարդորսաց ճիրաններէն։ Սերտիւ գրկած են նոքա իրենց որսերն, զայնս խլելու համար զօրաւոր ձեռք մը պէտք է։ Ն. Գերապատուութեան փառաց պսակն պիտի լինի այս գործ, եթէ փայլուն վարժարան մ'ունենալով այս խեղճերն ազատէ, որք ի կորուստ կը դիմեն։ Ժողովուրդն անձկանօք կ'սպասէ Ն. Գերապատուութեան գործոյն և մեք ունինք պատճառներ հաւատալու որ կարող պիտի լինի նա գլուխ հանելու այս և ուրիշ շատ օգտակար գործեր, զի գործունէութիւն և բարի տրամադրութիւն կը տեսնենք նորա վրայ։ Դպրոցի զաւակ մ'անշուշտ պիտի մտածէ Ազգ. մանկտւոյն վրայ, Եկեղեցւոյ զաւակ մը անշուշտ պիտի մեծ ոյժ տայ Եկեղեցւոյ պայծառութեան։ Նորին Ամենապատուութեան՝ Բարձրաշնորհ Պատրիարք Խորէն Սրբազանի պաշտպանութեան տակ, որոյ փոխանորդն է Եղիշէ վարդապետ, անշուշտ Եւդոկիան պիտի ծաղկեալ վիճակի մը մէջ դնէ, զորոյ գրելու անշուշտ բաղդն պիտի ունենամ։

Ա. Զատկի առաւօտուն պատարագեց Ն. Սրբութիւն Մայր եկեղեցւոյ մէջ և ցերեկին ընդունեց Ազգայնոց այցելութիւններն։ Երեքշաբթի առաւօտ Վսեմ. Կառավարիչն յԱզգ. Առաջնորդարան այցելեց և շնորհաւորեց Զատիկն, մեծ պատւով հիւրասիրուեցաւ անդ Գեր. Փոխանորդին և անդ ներկայ ազգայիններէն։ Ն. Գերապատուութիւն յետոյ ուղեկցութեամբ Քաղ. ժողովոյ անդամոց այցելութիւն տուաւ Քրիստոնեայ ազգաց պետերուն և Ազգ. երեւելեաց, պաշտօնէից տուներն և մեծ պատւով ընդունուեցաւ ամենուրեք։

Առժամանակեայ Քաղ. Ժողովը կը շարունակէ իւր նիստեր և Ն. Գերապատուութիւն կը մտադրէ ի մօտոյ սկսիլ գործելու և կազմակերպելու ժողովներն։

ՊՐՕՖԷՍՕՐ ՔԵՐՈՎԲԷ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ

Մեր անցեալ համարում հաղորդեցինք մեր ընթերցողներին մի բօթաբեր լուր Պետերբուրգից։ Ապրիլ 2ին երեկոյեան, Պետերբուրգում վախճանվեց համալսարանի արեւելեան ֆակուլտէտի հայոց լեզուի պրօֆեսօր Քերովբէ Պետրոսեան Պատկանեան։

Պարտաւորութիւն ենք համարում մի քանի գոնէ կարճառօտ տեղեկութիւններ տալ հանգուցեալի մասին, որ բարի եղաւ մեզ հաղորդելու հանգուցեալի եղբայրը, Գ. Սերովբէ Պատկանեան։

Պրօֆէսօր Ս. Պետերբուրգի համալսարանի, արեւելեան ֆակուլտէտի, յատկապէս հայոց լեզուի և Արեւելքի պատմութեան ամբիօնի, գաղտնի խորհրդական Քերովբէ Պետրոսեան Պատկանեան, ծնվել է մայիսի 7ին, 1833 թւի, Կովկասում, Ստավրօպօլ քաղաքում։

Աւարտած լինելով Մոսկվայի Լազարեան ճեմարանում իր ուսումը, երիտասարդ Պատկանեան մտնում է Դորպատի համալսարանի աստուածաբանական ֆակուլտէտը, որտեղից, իր ուսումը աւարտելուց յետոյ, անցնում է որպէս ուսանող Պետերբուրգի համալսարանին կից հիմնված Պեդագօգիական Ինստիտուտը, որտեղ և աւարտում է իր ուսումը 1856 թւին։

Արդէն 1858 թւին Քերովբէ Պատկանեան նշանակվում է Պրօֆէսօր Պետերբուրգի համալսարանի Արեւելեան բաժնում և նրան յանձնվում են այդ ֆակուլտէտում թէ հայոց լեզուի և թէ արեւելքի պատմութեան ամբիօնները։ Այդ թւից սկսած, ուրեմն 30 տարի շարունակ հանգուցեալը վարում էր պրօֆեսօրի պաշտօնը, այդ ժամանակամիջոցում ընծայած լինելով արեւելեան գրականութեան, լեզուագիտութեան և պատմութեան մշակութեանը՝ թէ հայերէն, թէ ռուսերէն և թէ ֆրանսերէն լեզուներով գրված բազմաթիւ ուսումնական հեղինակութիւններ։

Հանգուցեալի հռչակը, որպէս ուսումնական լեզուագէտի և պատմաբանի, շուտով սկսում է տարածվել և Եւրոպայում և նա դառնում է անդամ՝ Բեռլինի, Փարիզի, Լօնդօնի եւ ուրիշ մի քանի ակադեմիաների։

Հանգուցեալը 56 տարեկան էր, ուրեմն այնպիսի հասակում էր գտնվում, երբ մարդուս ուղեղը դեռ թարմ է, երբ ուսումնականը կարող է դեռ շատ և շատ բան արդիւնաբերել, դեռ բազմաթիւ ուսումնական գըրուածներ ընծայել գիտութեանը։

Բայց մի ծանր և երկարամեայ ներքին հիւանդութիւն վաղուց մաշում էր հանգուցեալի ֆիզիքական ոյժերը և վերջապէս ներկայ տարւայ ապրիլի 2ին մահը խլեց նրան ուսումնական աշխարհից, երբ հանգուցեալը դեռ շատ տարիներ կարող էր օգտաւէտ լինել լեզուագիտութեան և արեւելքի պատմութեան խղճմտաւոր և լուրջ ուսումնասիրութեան գործին։ (Մշակ)

ՆԱՄԱԿ ՌՈՒՄԱՆԻԱՅԷ

ՖՕՔՇԱՆ, 12 ապրիլ

Ստեփան Պալասանեանի տխուր մահուան կսկիծն ի Ռումանիա.—Կեդրոնի Կրօնական Պատկ. Ժողովոյ հրահանգագիրն։

Արեւելքին Պալասանեանի մասին ըրած դոյժը կայծակի արագութեամբ զարկաւ Ռումանիոյ Հայոց մնացած սրտերուն. հանգուցելոյն ազգականները գոհ եղան թերթին խմբագրութենէն որ հաճած էր ցաւալի, այլ կարեւոր լուր մը հաղորդել Էջմիածնէն, ուրկէ շատերն որ և է տեղեկութիւն չունէին ցժամանումն Արեւելքի այդ թղթաբերին։

Ըստ բաղձանաց հանգուցեալ Պալասանեանի բարեկամներուն, ասոր արժան կը համարիմ անխոնջ վաստակաւոր այդ մշակի համառօտ կենսագրութիւնն ընել, զոր ինձ պատմեց իւր իրազեկ ծանօթներէն մին։

Ստեփան Պալասանեանի, արդէն Ռումանիոյ Ֆօքշանի քաղաքի մէջ ծնած լինելն ընթերցողաց յայտնի է։ Սորա հայրն հանրածանօթ վաճառական մին էր, երթեւեկող ի Մաճառստան, ուր հարիւրաւոր կովեր և եզներ կը փոխադրէր ի վաճառ. և երբ կը մեռնի յանկարծամահ Ստեփանիկին հասակը 13-14 տարեկան եղած կը լինի, որ իւր ուսումն բաւական յառաջ տարած էր այս կողմերն։ Այս ատեն բարեյիշատակ Գաբրիէլ Եպիսկոպոս Այվազովսկին Վենետիկէն կը վերադառնայ ի Թէոդոսիա և Կալացի գծովը ճամբորդելուն համար պատեհութիւն կ'ունենայ մի օր կենալ ի Կալաց, ուր տեղական Հայոց հետ ծանօթանալով կը յանձնարարէ ամենուն որ «եթէ Ռումանիոյ մէջ ուշիմ հայ տղայք և երիտասարդք գտնուին, ուսման ծարաւի, թող գան ի Թէոդոսիա, ուր ուսումնարան մը բանալու կ'երթամ.» Կալացի Հայոց վարժարանի ուսուցիչն՝ Պ. Դաւիթ Պալասանեան, հանգուցելոյն եղբայրը, տակաւին կարօտ ուսման, զայս լսելով կը կանչէ զիւր Ստեփան եղբայրն և խորհուրդ կ'ընեն գնալ ի միասին ի Թէոդոսիա քաղաք, ուր արդէն Հայր Այվազովսկին Գալֆայեան Ուսումնարանը բացած էր (1) (1853-1854 թուականին)։ Երկու եղբայրներն ալ շատ սիրով կ'ընդունուին և կ'սկսին աշխատիլ անխոնջ, բայց դժբաղդաբար Դաւիթը, քիչ ժամանակէն, թոքախտի հիւանդութեան բռնուելով՝ կ'ստիպուի վերադառնալ գրկախառն բաժանմամբ իւր հարազատէն։

Վերջապէս Դաւիթ, երկարատեւ հիւանդութեամբ, զոհ կը լինի այդ անխնայ ախտին. իսկ Ստեփան Պալասանեան կը մնայ հօն և յառաջ կը վարէ իւր դպրոցական ընթացքը, զոր աւարտելու յուսով չարաչար աշխատելուն վրայ ամենքը կը զարմանան, և այսպէս կը շարունակէ 3-4 տարի։

Այս ատեն յանկարծ Հայր Այվազովսկին Փարիզի Մուրատեան վարժարանի ներքին տեսչութեան պաշտօնին կը կոչուի, որուն հետ, որպէս որդի մ'իւր հօր հետ, կ'երթայ և Ստեփան Պալասանեանն, որ մի տարւոյ չափ իւր ուսումն կը շարունակէ թէ չէ, եւ ահա կը ծագի Կաթոլիկութեան և Լուսաւորչականութեան վէճն, այն է Լուսաւորչական հայ ուսանողքն դուրս հանուիլ վարժարանէն, որպէս թէ այդ հաստատութեան Մուրատեան Հիմնադրի խակական կտակն եղած լինէր մի միայն կաթոլիկ հայոց զաւակաց ուսման. ուր Հարցաքննութեամբ դուրս կը հանեն զՊալասանեան, որ միակ յանցանքն էր լուսոյ դաւանիլն. բայց այս տխուր դէպքն բնաւ չկրնար յուսահատեցնել զՍտեփան, որ մտաւոր բարձր կարողութիւնն և սրտի հայրենասիրական փափաքը տեսնելով Հայր Այվազովսկին, կը պահէ զանի իւր քովն ծպտեալ հանգամանքներու ներքեւ և հետզհետէ կը յաջողցնէ ուսումն շարունակել տալ (կ'երեւի թէ այն խտրականութեան խնդրոյն մէջ լուսահոգի Այվազովսկին զօրաւոր ձայն մ'ունեցած չէ, որպէս զի կարենար ազատօրէն աշակերտցնել զՊալասանեան) և վերատեսչութենէն ոչ ոք կրնայ նըշմարել թէ Ստեփան այն լուսաւորչադաւան Պալասանեանն էր։ Այսպէս կը տեւէ մինչեւ դպրոցական շրջանի աւարտը, ուր փայլուն քննութիւն մը տալով կ'ընդունի վկայականն, զոր բարեյիշատակ Հայր Այվազովսկին իւրեան կը յանձնէ քաջալերական խօսից սա իմաստով թէ «առ աշխատութեանդ նախավարձն, տղա՛ս, և գնա՛ ուսուցանել ազգին ծառայելու, համաձայն գովելի փափաքիդ, որ զքեզ այս աստիճանին հասցնելու պատճառ եղաւ, գնա՛ ճակատ բաց և մաքուր աներկիւղ կենալ աշխարհին մէջ, ուր որ լինիս ասպարեզդ լայն և հացդ պատրաստ է»։

Ստեփան Պալասանեան վկայական ի ձեռին նախ և առաջ կը մեկնի ի Կ. Պոլիս, այն նպատակաւ որ եթէ հօն ուսուցչութեան պաշտօն մը չգտնէ նորէն վերադառնայ ի Ռումանիա՝ յիւր պապերու դաղթավայրը։ Երկու ամսոյ չափ Պոլիս կենալով՝ մինչ պաշտօն գտնելու յաջողութեան վրայ կը լինի, առիթ կը ներկայանայ ծանօթանալ Տփխիսեցի վաճառականի մը հետ, որ իւրեան բարեկամական խորհուրդ կուտայ գնալ ի Տփխիս, ուր աւելի կրնար գնահատուիլ. և առ այս կը համոզուի ազնիւ Պալասանեանն, որ նոյն վաճառականէն յանձնարարական գիր մ'ևս ընդունելով կ'երթայ ի Տփխիս. հօն իրեն պաշտօն մը յանձնելու գործն մէկ-երկու ամսոյ չափ այսօրուան եւ վաղուան կը յետաձգուի։ Այն միջոցի մէջ Պալասանեան մտածելով չկորսնցնել իւր պարապոյ ժամերը, կ'սկսի գրել զանազան նիւթոց վերայ հմտալից յօդուածներ, որոց մէջ իւր գնահատելի տաղանդն տեսնուելով՝ գըրուածներն նիւթապէս կը վարձատրուին ապագրողաց կողմանէ և այս եղանակաւ ի սուղ ժամանակի, ինքզինքն հասարակութեան ճանչցնելէն յետոյ՝ պաշտօնավարելու կը կոչուի Տփխիսի Ներսիսեան վարժարանը և հօն տասն տարիէ աւելի պաշտօն վարելէն ետքը երջանկայիշատակ Գէորգ Դ. Կաթողիկոս զինքն կը հրաւիրէ ի Ս. Էջմիածին Գէորգեան Ճեմարանի Ազգ. պատմութեան և ֆրանսերէն լեզուի ուսուցչութեան պաշտօնով, զոր մինչեւ իւր կենաց վերջը վարեց ամենայն յաջողակութեամբ։

Այսպէս ահա Ստեփան Պալասանեան իւր հանրական և արդիւնական կենաց մահկանացուն կնքեց (52-53 տարեկան) ի ցաւ ամեն զգայուն հայ սրտերու և մանաւանդ իւրայնոց։

Լուսահոգի հանգուցեալն կը թողու ի Վաղարշապատ այրի կին մը և աղջիկ մը, կը թողու նոյնպէս Ռումանիոյ քաղաքներէն Ֆօքշանի մէջ, իւր ծննդավայրն, երկու եղբայրն՝ Գասպար և Յարութիւն Պալասանեան եւ երկու ամուսնացեալ քոյրեր, յորոց մին ի Ռոման և միւսն ի Ֆօքշան, վերջինը լծակիցն է Մեծ. Սարգիս աղա Փափազեանի տեղւոյս Հայոց յարգելի եկեղեցպանին։

Հանգուցելոյն սոյն հակիրճ կենսագրութիւնն ընելէ յետոյ կը մնայ մեզ տխուր, այլ քաղցր պարտաւորութիւն մի ևս կատարել, այն է ի դիմաց հանգուցելոյն ճանաչ Ռումանիոյ եւ մանաւորապէս Ֆօքշան քաղաքի հայոց, հրապարակաւ խորին ցաւակցութիւնները յայտնել իւր համեստափայլ այրի կնոջ, զաւկին, հարազատ եղբարց և քերցը, որոնց համար Ս. Հոգւոյ մխիթարութիւն կը հայցենք յերկնից, ի բոլոր սրտէ փշտակցելով նաեւ հանգուցելոյն համայն բարեկամաց և Գէորգեան Ճեմարանի երախտագէտ ուսանողաց, որոնք, յանձին Ստեփան Պալասանեանի, կորուսին այնպիսի պատուական ուսուցիչ մը, որ կորուստն Ազգին համար ալ փոքր չէ. ուրեմն յիշատակն ազգի այդպիսի վաստակաւորաց յաւէտ օրհնութեամբ եղիցի։

* *

Կրօնական Պատկ. Ժողովոյ հրահանգագիրն տեղս հասնելով՝ կարդացուեցաւ յեկեղեցւոջ. այդ գիրն, ի միջի այլոց, կը պատուիրէ յատկապէս, որ առանց 4 աստիճան կարգուելու, որ և է դպիր կամ տիրացու չկրնար ի սեղան ելնել, ըստ եկեղեցական օրինաց, և հետեւաբար դոքա պարտաւոր են 4 աստիճանն առնուլ և ապա կարենալ սպասաւորել Տիրոջ սեղանոյն։

Ուստի հրահանգագրոյն միայն սոյն կէտի առթիւ, որդիական ակնածութեամբ, պիտի համարձակիմ երկու խօսք ընել.

Ամբողջ Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ և Աւստրօ-Հունգարիոյ մէջ չկայ հայ եկեղեցի մը, որ սեղանին սպասող դըպիրները կամ տիրացուները 4 աստիճան առած լինին (թերեւս 4-5 հոգի բացառութեամբ գտնուին) և որովհետեւ սոյն վիճակներն Եպիսկոպոս-Առաջնորդ երես տեսած չունին (2), որպէս զի այդ պատուէրը գործադրելու համար դիւրութիւն ունենան ճանապարհի ծախուց փոքրիկ զոհողութեամբ մը, այսու անհրաժեշտ հարկ կը լինի խմբովին դիմել ի Կ. Պոլիս, ուր 4 աստիճանն առնելով՝ վերադառնան աստիճանաւոր և ասոր համար գոնէ, առնուազն, 500 ոսկւոյ սեփըական պէտք մը կը ծնի, թէ ի՞նչպէս, ահա ամենապարզ հաշիւը։ Վերոյիշեալ երեք վիճակաց մէջ 20 հատ եկեղեցի հաշուելով և իւրաքանչիւրի համար ալ երեք տիրացու աստիճան առնելու, վասն զի եթէ երեքէն պակաս լինի աստիճանաւորաց թիւն այն ատեն շատ անգամ բացակայութեան, հիւանդութեան և այլ պատճառներով յեկեղեցի չեն կարող գալ, և յայնժամ պատարագիչ քահանայն, սեղանի առջեւ, միայնակ մնալու դժբաղդութեան կը դատապարտուի, ուրեմն 20 եկեղեցւոյ համար 60 հոգի աստիճան առնող և մէն մի տիրացուի ի Պոլիս երթալու և վերադառնալու ճանապարհի ծախքը 8 ոսկի հաշուելով կ'ընէ 480 ոսկի. այս հաշուէն դուրս են կարգ մ'աւելորդ ծախքեր, որոց հաշուոյն մէջ մտնել չեմ ուզեր ընթերցողաց ձանձրոյթ չտալու նպատակաւ (3)։

Եւ արդէն մեր ազգին մէջ ցաւալի ճշմարտութիւն մ'է, որ աստիճան առնելու նիւթական անձինքն ամենէն աւելի աղքատ դասուն կը պատկանին, ասկէ պարզօրէն կրնայ հասկցուիլ թէ ծանուցեալ հրահանգագիրն ի՛նչ աստիճան իրագործելի է իւր կարեւորութեամբն հանդերձ։

Մեր սոյն դիտողութեան վերայ կրօն. Պատկ. Ժողովոյ յատուկ ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք խոնարհաբար։

Մ. Կ. ՄԻՐԽՈՐԵԱՆ

---

(1) Սոյն ուսումնարանն, 1886ին ի Խրիմ ըրած ուղեւորութեանս առթիւ, այցելած ատենս արտասուքս չկրցայ զսպել, երբ տեսայ հայկական այդ հսկայ շէնքն, որոյ մէջ ուսուցչութեան պատրաստուող 55-60 ռուս երիտասարդներ կ'աշակերտէին գիշերօթիկ, փոխանակ հայ ուսանողաց, որոց համար շինուած է դորա ՀԻՄՆ։

(2) Ուշիմ ընթերցողն ասկէ չպէտք է հետեւցնէ թէ ուրեմն Վարդապետ-Առաջնորդ ունին, ըստ որում ոչ զառաջինն ունին և ոչ զվերջինն։

(3) Այս հաշիւն, կը վերաբերի համեմատապէս նաեւ ուրիշ շատ տեղերու, որք անհովիւ մնացած են տարիներէ ի վեր։

ԱԶԴ

Երիտասարդ մը՝ վարժ տոմարակալութեանց և տեղեակ մի քանի լեզուաց պատրաստ է ծառայել վաճառատանց մէջ։

Սոյն երիտասարդը Կ. Պոլսէն դուրս եւս պաշտօն կը ստանձնէ։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը.

3—4 485

ԿՈՄԻՏԱՍ ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ ԵՒ ՏՊԱՐԱՆ

Վաճառատանց եւ գրական ամեն պիտոյից վերաբերեալ զանազան ընտիր նիւթեղէնք, արագ գործադրութիւն եւ գեղեցիկ տպագրութիւն վիմագրական եւ տպագրական ամեն տեսակ իրաց։ Գիները չափաւոր եւ գոհացուցիչ։

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ փողոց Թիւ 5, եւ Սայոլճէ խան Թիւ 5.

ԿՈՄԻՏԱՍ ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

3—8 486 Է ՔՕՆԲԱՆԻ

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

Նախկին բժիշկ Սէն-Լուիսի գաղղիական հիւանդանոցին

Կը դարմանէ մասնաւորաբար ջղային, Թոքային, գլխու վրայ եղած հիւանդութիւնները (աչքի, ականջի, կոկորդի եւ)։

Վիրաբուժական գործողութիւնք առանց ցաւի կը կատարուին։

Ընդունելութիւն ամեն առաւօտ (բաց ի կիրակէ) ժամը մինչեւ 6 Բերա Պօստան պաշի Ճատտէսի Թիւ 82։

Յիշեալ Տօքթօրը նաեւ Փարիզի Ակադեմիային նշանաւորութեան մրցանակ ստացած է։ 487 2—3

ԲԱՌՏԻՆԱ

Հանքային ջուր, բնական, երկաթախառն, թթուուտ, կազային։ Սեղանի ջուրերուն լաւագոյնը։ Գերազանց դարման է արեան աղքատութեան, անարիւնութեան, տկարութեան, ապաքինութեան, տենդի, ստամոքսի հիւանդութեան և այլ պարագայից մէջ։ Մեծաքանակ կը վաճառուի Գարաքէօյ Տէյիրմէն խան Թիւ 14։

56 3—9

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

Ի պէտս աշխարհի մարդոց

Ի ՏՕՔԹՕՐ ՊՈԼ ԼԱՊԱՌԹԷ

2 մեծադիր հատոր 1000 ական էջէ

1270 պատկերներով զարդարեալ

Կը ծախուի Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, 14, Կ. Պոլիս։ 57 3—9

ԱՆԴՈՆԻՕ ԲԷՌՈՒՆԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

61 եւ 71 — Ղալաթիա, Եորղանճըլար — 61 եւ 71

Հանգուցեալ ԱՆԴՈՆԻՕ ԲԷՌՈՒՆԻԻ ժառանգորդները պատիւ ունին հրաւիրել իրենց բազմաթիւ յաճախորդներն, ինչպէս և հասարակութիւնն, որ հաճի այցելել իրենց վաճառատուները, զորս ի նորոյ լցուցած են ամեն տեսակ նոր առարկաներով, ինչպէս, Խոհանոցի վառարաններ ամէն տեսակ. Վառարաններ յախճապակիէ, երկաթէ, երկաթեայ թիթեղէ եւն. Խոհանոցի ամեն տեսակ պիտոյք կլայեկածաւոր թափծու երկաթէ, կլայեկածաւոր երկաթէ եւ Փրանսական պղինձէ. Պատի ժամացոյցք. Լամբարք. Դանակներ (Փրանսական ապրանք) ալպաքա և արծաթապատ ալպաքա. արծաթազօծ դեղին մետաղէ Անգլիական դանակներ եղջիւրի և երեկոսեայ կոթերով. Պորսելէնէ ջրհաններ, հրդեհի ջրհաններ, Պարտէզի կուժեր, Հովանի ծորակներ, ամեն տեսակ Լոգարաններ եւն եւն։

ՇԱՏ ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

Ծան. ԲԷՌՈՒՆԻ վաճառատունն ունի արհեստանոց մը՝ հարկ եղած ամէն մեքենաներով՝ կատարելու համար յանձնարարեալ ամէն աշխատութիւն։

Ի դիմաց Ա. ԲԷՌՈՒՆԻԻ ժառանգորդաց

294 Ժ. Պ. ԲԷՌՈՒՆԻ

ԱԶԴ. Ֆրանսացի ընտանիք մը իբր գիշերօթիկ կ'ընդունի քանի մը օտարականներ։—Ֆրանսերէնի դասեր։ Մասնաւոր եղանակ Ֆրանսական լեզուին ուսուցման համար։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Պլէնար Գաօ ի Բարիզ, Ունիվէրսիթէ փողոց, Թիւ 34, և ի Պոլիս, առ Իսդըրն Էֆէնտի Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, Թիւ 14։

41

ՍԳՕԹԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 1886

Պարոնայք Սգօթ և Պօուն,

Յօժարէ հաճէ [illegible] գործածել ձեր Սգօթի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խոլերայի և անարիւնութեան հիւանդութեանց համար մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօրուի ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ԽԱՃԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱՐ ՇԱՀԱՆԷ

Սէրայը Հիւմայուն հաթթայ անպարը իչինէ ալթընճաղ հաթթալըն դարարը դամթիսի իչրաւ նիսանը րուսմինին եւրմի ալթընճը չարշէնպէհ կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ աէքիզէ գատար Խաճինէլի Խասսար Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Նիսան 305

307 3—3

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ էնտ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 1,932,350

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտաւէտ պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

Պատիւ ունինք ծանուցանել Արգոյ ՏՊԱԳՐԱՑ, ԿԱԶՄԱՐԱՐԱՑ եւ ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՑ որ, եթէ կը կամին ունենալ արուեստին վերաբերող մեքենաներ կամ գործիներ, կրնան մեզ դիմել և յանձնարարութեամբ ստանալ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԴԻՒՐԱՇԱՐԺ, ԱՐԱԳ, ՏՈԿՈՒՆ և ՃԻՇԴ մեքենաներ թէ՛ տպագրական, թէ՛ վիմագրական և թէ կազմարարը յատուկ։

Մասնաւորապէս արուեստագիտաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Փիւլիէն տան շինած մեքենայից վրայ որոց օրինակները թէ՛ վիմագրական եւ թէ տպագրական իբրեւ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ սոյն տան, բերել տուած ենք և որք յոյժ գնահատուած են զայնս ստացող անձանց կողմանէ։ Այն ամէն անձինք որք կ'ուզեն տեսնել Փիւլիէնի մեքենաները կրնան մեզ դիմել և ստանալ միանգամայն այն ամէն մանրամասն տեղեկութիւններն որոց պէտքը կ'զգան։

Փիւլիէն մեքենայից մասնաւորութեանց մին է նաեւ փոքր միջոցի մէջ զետեղուիլն, ինչ որ շատ պարագայից մէջ անհրաժեշտ պէտք մըն է և ամէն առթիւ մեքենային գործածումը կը դիւրացնէ։

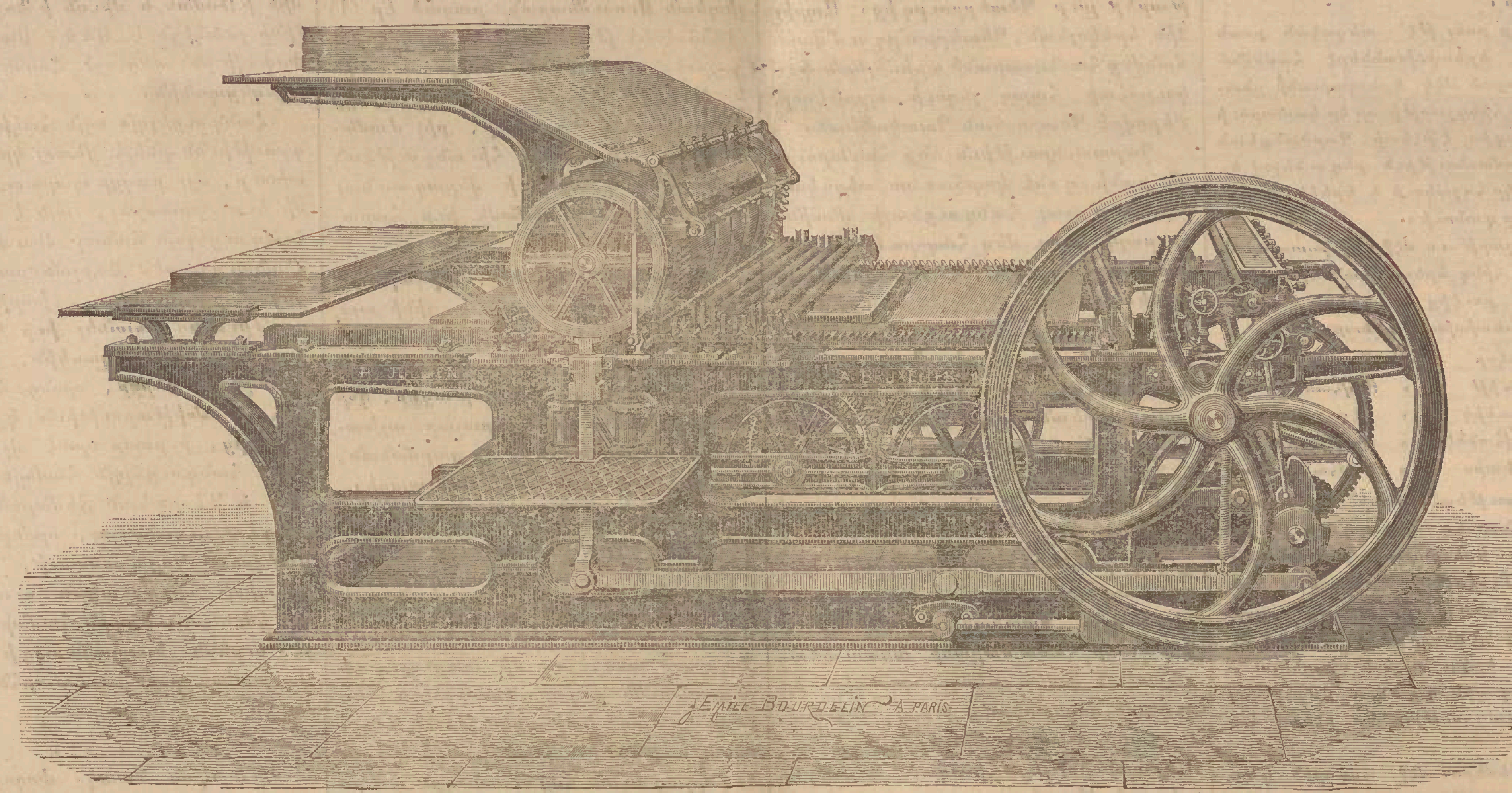

Փիւլիէն մեքենայից մասնաւորութեանց մին է նաեւ՝ առանց աղմուկի, լռելեայն բանիլն, որով թէ՛ մեքենայն զերծ լինելով ցնցումէ չը մաշիր և թէ զայնս գործածողաց անհանգստութիւն չը պատճառեր։

Փիւլիէն մեքենայք իւրեանց ամէն կատարելութեամբք, միանգամայն, ՅՈՅԺ ՉԱՓԱՒՈՐ գիներով կը վաճառուին։

Այն ամէն անձինք թէ՛ ի Պոլիս և թէ ի գաւառս որ պէտք ունին մեքենայից և գործեաց և կամ ո՛ և է տեղեկութեան, կրնան մեզ դիմել հետեւեալ հասցէիւ.

Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
465, Օտուն-գաբու, 465
Կ. Պոլիս

S. DAMADIAN
465, Odoun-kapou, 465
Constantinople

328 9—25

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՃԱՌԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ

Իփոֆոսֆիթ որ շուք ու սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորուի ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճօզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՇԷԼ 443

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

THE MUTUAL ACCIDENT ASSOCIATION LIMITED

ԱՐԿԱԾԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երաշխաւորեալ դրամագլուխ 100000 անգլ. ոսկի ամբողջ. ստորագրուած

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՄՈՒՐՀԱԿՔ

Տարեկան 4 ոսկւոյ վճարում մը կ'ապահովէ 1000 ոսկի, Մահուան կամ Մշտական և բացարձակ անկարողութեան պարագայի մէջ։
333 ոսկի, Մշտական և մասնական անկարողութեան պարագայի մէջ։
Շաբաթական 6 ոսկի, առժամեայ անկարողութեան պարագայի մէջ, թէ՛ ամբողջովին և թէ՛ մասնական։

……

GLASGOW & LONDON ԿԼԱՍԿՕՎ ԷՆՏ ԼԸՆՏԸՆ

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀՈՖՄԱՆ ԷՂԲԱՐՔ եւ ԸՆԿ.

(171) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սպահի խան, Թիւ 13, 14, 15

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻՒՏԱԲԼԷՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՑ ՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Էօժէն Բօրարօր
» Խնամօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ Ն. [illegible]

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօզեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տամլամայեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճեան օղլու Քօնեա, եւն եւն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նախախնամական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր արեւի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար սոյն արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտափէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կ'ունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (Աւստրիա-Հունգարական կառավարութենէ ներեալ քննիչ տեսչութեան) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն Ֆրանքի պատահելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոնեան գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 286

ՑԻՒՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՄԻ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐՈՒ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ ՕՃԱՌԱԿ

Մորուի ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս Ցիւքօկլիսինը և անհամեմատ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ցիւքօկլիսին կրէմն յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։ 444

ԼԸ ՓԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ՓԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

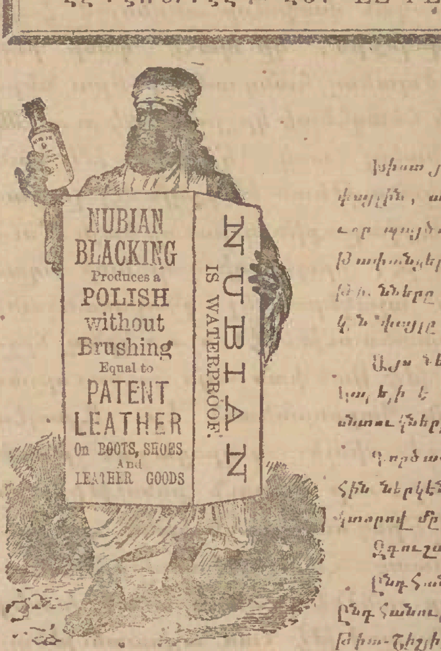
NUBIAN BLACKING
Produces a POLISH without Brushing
Equal to PATENT LEATHER
On BOOTS, SHOES And LEATHER GOODS
NUBIAN IS WATERPROOF.

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կօշիկներն անթափանցելի կ'ըլլան ջուրի և խոնաւութեան։ Ցեխը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թաց լաթով մը, առանց փայլուն ներկին փայլը կամ գոյնը [illegible]։

Այս ներկը կը յարմարի ամեն տեսակ կօշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեանները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի տարրը [illegible] լաթով մը կամ վրձինով։ [illegible]

Զգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պաշխանեցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյին, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

1240

NÉVRALGIES

Pilules du Docteur Moussette

Les **VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE** calment et guérissent les *Névralgies* les plus rebelles, la *Migraine*, la *Gastralgie*, la *Sciatique*, les *Affections rhumatismales* aiguës et douloureuses ayant résisté à tous les autres remèdes.

Les **VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE** doivent être prises aux repas. Le premier jour on prendra 3 pilules : une le matin, une au déjeûner et une le soir au dîner. Si on n'a pas éprouvé de soulagement, on prendra quatre Pilules le second jour, deux le matin, une au déjeûner, et une au dîner. Il ne faut pas en prendre plus de quatre par jour.

Exiger les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* **CLIN & Cie**, *de* **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et les Pharmaciens.*

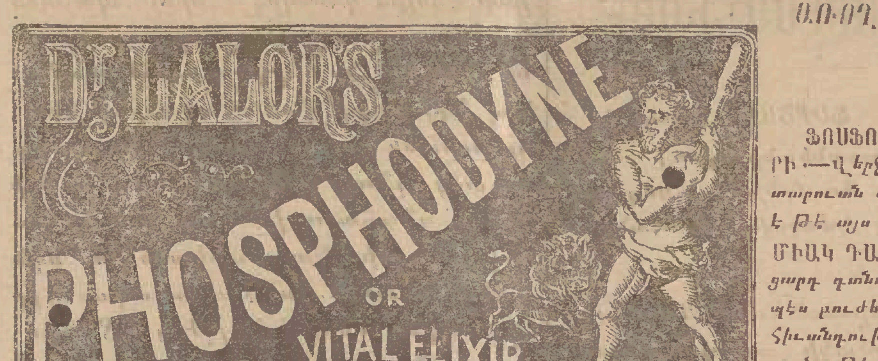

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ՈՅԺ ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ — Վերջին քսան եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները։ Ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը կը կասեցունէ կենսական ոյժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սորա հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ հրաշալի է։ Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առթէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հաստատութիւն եւ առողջ առողջութիւն մը այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կու տայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ կորովութեան եւ քաջութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատոնց ի վեր կորուսած էր։ Մարզութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնին։

Զգուշացէ՛ք սորա նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն ամեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

79 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պօշխանեցին քով, կայարան Թրամուէյին, 95 եւ 76։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1889 Ապրիլ 3 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչև նոր ծան.

(Բոյ է կէրակէ օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ եկող շոգենաւուց երթեւեկութիւն

Ժ.		Ն.
12 —	Եէնիմ. Մէգարպ. Պէցիւք. Թարպ. Եէնիք. Պօյճ. Բ-Հիսար (Արնավուտգիւղի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	32
1 15	Եէնիմ. Մէգպ. Պէց. Թարպ. Եէնիք. Եմէն. Միրկ. Բ. Հիսար Պէպէք (Արնավ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	34
1 30	Բ. Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէգպ. Պէցք. Թարպ. Պէյգօզ և Ասիական եզերքը գտնուած մինչեւ Գուզկ. բոլոր նաւամատոյցները (Ուրբաթ օրերը Գավագէն յետ ելնելով Իսակ. պիտի հանգչի)	17
2 45	Եէնիմ. Մէգպ. Պէց. Թարպ. Եէնիք. Եմէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսարի Պէպէք (Արնվ. շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիկ. պիտի հանգչի)	33
4 30	Եէնիմ. Մէգպ. Պէցիւք. Թարպ. Եէնիք. Եմէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք	32
5 30	Եէնիմ. Մէգպ. Պէց. Թարպ. Եէնիք. Եմէն. Միրկ. Պօյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	22
7 —	Եէնիմ. Մէգարպ. Պէցիւք. Թարապ. Պէյգօզ Բաշպ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Բ. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթագ. Գուզ. Պէշիք. Իսակ.	25
8 15	Ա. և Բ. Գավագ Եէնիմ. Մէգ. Պէց. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Բ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.	34
10 —	Մէգարպ. Պէց. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Բ. Հիսար Արնավ. Օրթագ. Պէշ.	21

Արնաւուտգիւղէն կամուրջ եկող շոգենաւք

Ժ.		Ն.
11 30	Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	21
11 35	Եէնիք. Եմէն. Պօյճ. Բ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	22
12 —	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	2
12 30	Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	1
12 50	Բ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապաթաշ	25
1 30	Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.	22
2 15	Պէպէք Արվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապ.	23
3 —	Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	1
3 45	Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք. Գապ. (Ուրբաթ օրերը Գապ. չի հանգչիր)	21
4 20	Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	23
10 50	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	1
11 20	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	25

Ասիական եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւք

Ժ.		Ն.
11 45	Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ.	33
12 15	Պէյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղրդ.)	23
12 50	Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիկթաշ	28
1 45	Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսակ.	21
2 10	Պէյգ. Բաշպ. Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. (Ուրբաթ օրերը Ժ. 3 Գավագէն ելնելով Իսակիւտար)	17
4 15	Պէյգ. Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք. (Ռամազան 3էն 5 15)	28
4 20	Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսակ. (Բացի ուրբաթէ)	17
6 45	Միրկ. Բ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իսակ.	1
9 15	Պէցիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ. Գուզկ. Իսակ. (Ուրբաթ օրերը Չուպուգլու)	23
10 20	Գանտիլլի Չէնկէլքէօյ	28
11 —	Գուզկունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	22

(Բոյ է կէրակէ օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ.		Ն.
1 —	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Բ. Հիսար Պօյճ. Եէնիք. Թարպ. Պէց. Մէգպ. Եէնիմ.	33
2 30	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէց. Մէգպ. Եէնիմահալլէ	32
3 —	Գապաթ. Իսակ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Բ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշպ. Պէյգ. Թարապ. Պէց. Մէգ. Եէնիմահալլէ	25
3 30	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք	23
4 —	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Պէպէք Բ. Հիսար Պօյճ. Եէնիք. Թարպ. Պէցք. Եէնիմ.	22
5 —	Իսակ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթագ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Գանլ. Միրկ.	1
6 —	Գապաթ. Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Բ. Հիսար Միրկ. Եմէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէց. Մէգր. Եէնիմ. և Գավագներ	34
7 —	Պէշիք. Իսակ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտիլ. Ա. և Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէցիւք.	23
8 30	Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մէգար. Պէց.	21
10 30	Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Եմէն. Եէնիք. Թարպ. Պէցիւքտերէ. Մէգար. Եէնիմ.	17
11 10	Եէնիք. Թարպ. Պէց. Մէգպ. Եէնիմ.	34
11 35	Պէպէք Բ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Եմէն. Եէնիք.	22

Կամուրջէն Արնաւուտգիւղ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ.		Ն.
12 55	Ուղղակի Պէպէք	22
1 40	Ուղղակի Պէպէք	23
3 10	Ուղղակի Պէպէք (Բացի ուրբաթէ)	21
9 55	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Բ. Հիսար (Վաղօր ելնող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	1
10 35	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք	25
11 20	Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Բ. Հիսար. Պօյաճքէ.	23
11 40	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէ	1
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ.	25

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

Ժ.		Ն.
1 5	Ուղղակի Գանտիլլի	21
2 —	Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ.	1
2 45	Իսակ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բաշպ. Պէյգ. (Ռամազան 3էն սկսեալ ժամ 3 30էն)	28
3 45	Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ)	17
9 25	Պէշիկթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	28
10 5	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգ. Թարապ. Պէցիւքտ. Մէգարպ. Գավագներ	17
10 40	Իսակ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	22
10 50	Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը 10 45 Իսակ. (Գանտ. Վաղօրի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	33
11 20	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգօզ (Ուրբ. օրերը 11 25)	28
11 45	Գապթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք.	21

Ծան. — [illegible] 181

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայն, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանդիմ ղրկելով կ'ստացուի 132 երեսի պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ 18

M. Nicholson, 4, rue Drouot, Paris

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ